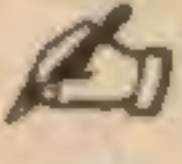

సంపాదకీయం...

వ్యవసాయం పరిశ్రమ అవుతుందా?

వ్యవసాయరంగానికి, పారిశ్రామిక రంగంతో సమాన ప్రతిపత్తి కల్పిస్తూ ఒక బిల్లు తెస్తామని కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి బలరామ్ జక్కర్ పదేపదే పేర్కొంటున్నారు. దీన్ని కొంతమంది తెలిసో తెలియకో బలపరుస్తున్నారు. వ్యవసాయాన్ని పరిశ్రమగా గుర్తిస్తే తమ ఉత్పత్తుల ధరలను తామే నిర్ణయించుకోవచ్చని, స్వేచ్ఛగా అమ్ముకోవచ్చని, పరపతి సులభంగా లభ్యమౌతుందని అనుకుంటున్నారు. గత అనుభవాలను, నేటి వాస్తవాలను పరిశీలిస్తే ఇది భ్రమేనని తేలుతుంది. పైగా ఆత్యధిక మంది రైతాంగానికి ఇది హాని చేస్తుందని కూడా తెలుస్తుంది.

వ్యవసాయం, పరిశ్రమ రెండూ వేర్వేరు రంగాలు. స్వాతంత్ర్యానంతరం దేశాన్ని 'స్వావలంబన' దిశగా అభివృద్ధి చేయడానికి వ్యవసాయరంగాన్ని 'ప్రాధాన్యత' రంగంగా గుర్తించింది. ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి పెంపుదలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చింది. సబ్సిడీలను ప్రవేశపెట్టింది. మద్దతు ధరలను ప్రకటించి తన ఏజెన్సీల ద్వారా ఆహార ధాన్యాలను ప్రాక్యూర్ చేస్తున్నది. బ్యాంకుల జాతీయీకరణ అనంతరం తక్కువ వడ్డీతో మొత్తం రుణాల్లో 18 శాతం వ్యవసాయానికే గ్యారంటీ చేసింది. నీటిపారుదల సౌకర్యాలకోసం అధిక వ్యయంతో ప్రాజెక్టులను నిర్మించడం తక్కువ ఛార్జీలకు విద్యుత్ సరఫరా చేయడం లక్ష్యంగా ప్రకటించబడింది.

అయితే ఇన్ని సౌకర్యాలు కల్పించినా మౌళికమైన భూమి విషయంలో అమరకం అసమానతలతో కూడుకొని వున్నందున గ్రామీణ పేదల కొనుగోలుశక్తి పెరగలేదు. పైగా దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన జీవించే వారి సంఖ్య పెరిగింది. గ్రామాల నుండి పట్టణాలకు వలస పెరిగింది. 45 సం|| అనంతరం తిరిగి ఆకలిచావులు దేశంలో ప్రవేశించాయి.

ఈ సంక్షోభాన్ని సరియైన పద్ధతిలో పరిష్కరించడానికి బదులుగా ఐ.యం.ఎఫ్. ఉచ్చలోపడి నూతన ఆర్థిక విధానాలను అమలుజరపడం ప్రారంభించింది. అందులో భాగంగానే గత మూడేండ్లుగా వ్యవసాయ రంగానికి ఇస్తున్న అనేక రాయితీలను ఉపసంహరించింది. ఎరువుల ధరలు పెంచింది. పరపతి సౌకర్యాలు తగ్గించింది. వడ్డీ రేట్లు పెంచింది. గిట్టుబాటు ధరలేక రైతాంగం అల్లాడుతున్నది. ఎగుమతులు పెంచుతామని ఒకవైపు చెబుతున్నా, మరోవైపు

పోగాకు, స్రత్తి వంటి పంటలకు ఎగుమతి లేక ధరలు పడిపోయాయి. చైనానుండి సిల్కు, ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, అమెరికా నుండి గోధుమలు దిగుమతి చేసుకున్న కారణంగా ఆ ధరలు పడిపోయాయి. చక్కెర యజమానులను సంతృప్తి పరిచేందుకు అనేక రాయితీలనివ్వడమే గాక ఆఖరికి బెల్లాన్ని నిషేధించడానికి కూడా సిద్ధపడింది. ఈ విధంగా రైతాంగం నడ్డి విరగ్గొట్టే చర్యలు చేపట్టింది. ఇప్పుడేమో వ్యవసాయాన్ని పరిశ్రమగా గుర్తించి రైతాంగానికి ఒరగ బెడతానంటున్నది. ఇంతకన్నా హాస్యాస్పదం ఇంకొకటి లేదు.

అమెరికాలాంటి పశ్చిమ దేశాల వ్యవసాయానికి మన వ్యవసాయానికి చాలాతేడా వుంది. అక్కడ పెద్ద పెద్ద భూఖండాలలో కార్మికులను పనిలోపెట్టుకొని యంత్రాల చేత పనిచేయిస్తారు. వ్యవసాయం పూర్తిగా వ్యాపారమైంది. కాని ఇక్కడ పరిస్థితి అందుకు భిన్నమైంది. నూటికి 70 మంది రైతాంగం సన్న-చిన్నకారు వాళ్ళు. భూస్వాములు 5 శాతం మాత్రమే. అయితే నూటికి 20 శాతం భూమి వారిచేతుల్లోనే వుంది. పేద రైతాంగానికి పెట్టుబడి వుండదు. రెక్కల కష్టంతోనే సేద్యం చేస్తారు. ఇప్పుడు పరిశ్రమగా మారితే ఇప్పటిదాకా వున్న భూసంస్కరణల చట్టం హుష్ కాకీ అవుతుంది. ఫలితంగా తోటలు, రొయ్యల పెంపకం వంటి వాటిలో ప్రవేశిస్తున్న బడా పెట్టుబడిదారులు అధిక ధరలు పెట్టి భూములు కొనేస్తారు. తాత్కాలిక ప్రయోజనాల నాశించే పేద రైతాంగం ఆ భూముల నమ్ముకొని బికారు లౌతారు. తమ భూముల్లోనే కూలికి పోవాల్సి వస్తుంది. కొన్ని సంవత్సరాలకు ధనిక తరగతి రైతాంగం కూడా పెట్టుబడి దారుల పోటీకి తట్టుకోలేక దివాళాతీస్తుంది. ఆఖరికి నూటికి వదిమందో వదిహేనుమందో మిగులుతారు. భూమి అంతా వీళ్ళసొత్తు అవుతుంది మిగతా గ్రామీణ పేదలు కూలీలుగా మారిపోతారు. ఈ పరిణామం మనకు క్షేమ దాయకమా? ఆలోచించండి!

పెట్టు సు-తన ఆర్థిక ఆలోచనా ధోరణిలో భాగంగా బడా పెట్టుబడిదారుల సంక్షేమం కోసం వ్యవసాయాన్ని పరిశ్రమగా మార్చడాన్ని యావత్ రైతాంగం తిప్పికొట్టాలి. వ్యవసాయరంగాన్ని ప్రాధాన్యత రంగంగా కొనసాగించి ముఖ్యంగా పేద, మధ్య తరగతి రైతాంగానికి ఉన్న రాయితీలు పునరుద్ధరించాలి.

మన రైతువాణి

(మా స స త్రి క)

ఆగస్టు - 1994

సంపుటి : 5

సంచిక : 8

వెల రూ : 4-00

పేజీలు : 36

సంపాదక వర్గం :

బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావు

భీమిరెడ్డి నరసింహారెడ్డి

పి. మధు

వి. శ్రీనివాసరావు

(ఎడిటర్)

☎ 235709

చిరునామా :

ఎడిటర్, మన రైతువాణి,
30ఎ, పాత ఎం.ఎల్.ఎ. క్వార్టర్స్,
హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాద్-29.

గమనిక : చెక్కులు, డిడ్లు
'మన రైతువాణి' పేరుతో పంపగలరు.

లోపలి పేజీలలో...

సంపాదకీయం.....	1
డెబ్బాప్రాంతపు కౌలు రైతుల వెతలు.....	3
నన్యరక్షణ చర్యలు	5
వైర్లలో పాపకాహర లోపాలు.....	6
మొక్కజొన్న అధికదిగుబడికి చర్యలు.....	9
ప్రేయర్ల వాడకంలో జాగ్రత్తలు	12
వ్యవసాయపు పంపుసెట్లు కనెక్షన్ ఎలా పొందాలి?	15
లాభం వైవేటికరణ.....	17
పశ్చిమ బెంగాల్ వ్యవసాయ అభివృద్ధి.....	19
ఉద్యమవార్తలు	21
వర్షాకాలంలో చెరుకుకు జాగ్రత్తలు	24
సబ్సిడీలు తగ్గించడం న్యాయమా?.....	28
ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	29
కోళ్ళ వ్యాధులు	30
మనం - మన ఆహారం	32

కృష్ణ జలాలు సముద్రం పాలు

ఒకవైపు రాష్ట్రంలో నిత్యకరువు తాండవిస్తుండగా మరోవైపు లక్షలాది క్యూసెక్కుల నీరు సముద్రం పొరువుతున్నది. కృష్ణ నదికి ఇరువైపులా వుండే మహబూబ్ నగర్, నల్లగొండ, రంగారెడ్డి, ప్రకాశం, కర్నూలు వంటి జిల్లాలు తీవ్ర కరువులో పడించబడతున్నాయి. పెండింగు ప్రాజెక్టులను నకంలో పూర్తిచేయనందున ఈ నీరు వృథా అవుతున్నది. గత 20 సం లెక్కలు పరిశీలిస్తే ఏలా సగటున వెయ్యి టి.ఎం.సిల నీరు (కోటి ఎకరాల సాగుకు సరిపోతుంది) ఇలా పోతున్నది. ఈ నీటిని సద్వినియోగం చేసుకోవాలంటే తెలుగుగంగ, జారాల, శ్రీశైలం ఎడమగట్టు కాలువ నిర్మాణాలలో పాలు పులిచింతల, వెలుగొండ వధకంను తక్షణం చేపట్టి పూర్తి చేయాల్సిన అవశ్యకత వున్నది.

Laser Typesetting at :

SHRAVANI GRAPHICS

3-4-610/3, Narayanguda, Hyderabad-29.

డెల్టా ప్రాంతపు కౌలు రైతుల వేతలు

ఉ భయగోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలోని తూర్పు ప్రాంతం బాగా సంపదవంతమైంది. అయితే అక్కడ ఎంతగా సంపద కేంద్రీకరించబడి వుందో అంతగా పేదరికంకూడా కేంద్రీకరించబడుతోంది. ఆర్థిక అసమానతలు తీవ్రంగా పెరిగాయి. ఇతర జిల్లాలలో కన్నా ఇక్కడ భూమిలేని వ్యవసాయ కార్మికుల సంఖ్య ఎక్కువ. సంవత్సరానికి వంద రోజులు కూడా పని లేకుండా పని వున్న రోజుల్లో కూడా చాలీచాలని వేతనాలతో బ్రతుకే దుర్భరంగా వున్నది. అలాంటి స్థితిలో ఎంతో కొంత భూమి వుంటే గౌరవంగా బ్రతకవచ్చు.

పేదరికం భూమి పంచుతామని 4 దశాబ్దాలుగా కాగీ ప్రభుత్వాలు డబ్బా కొడుతున్నా ఆచరణ శూన్యం. తెలివిగల భూస్వాములంతా భూమిపై తమపెత్తనం పోకుండా జాగ్రత్త పడ్డారు. అయితే వ్యవసాయంపై వచ్చిన సంపాదనను తిరిగి వ్యవసాయంపై పెట్టుకుండా దాన్ని వ్యాపార, పారిశ్రామిక రంగాలకు భూస్వాములు మళ్ళించారు. తమ బిడ్డల్ని పట్టణాల్లో చదివించారు. ఈ స్థితిలో గ్రామాల్లో వుండి వ్యవసాయం చేయించుకోవడం కష్టం కనుక తమ భూముల్ని కౌలుకిచ్చి తాము పట్టణాలకు ప్రయాణం కట్టారు.

ఇటు స్వంతంగా వ్యవసాయం చేసుకోలేని భూస్వాములు, ఉద్యోగులు తమ భూముల్ని కౌళకు ఇచ్చుకోడానికి సిద్ధపడగా అటు కూలినాలితో పాట్ట గడవని వ్యవసాయ కార్మికులు అందులోనూ ఎక్కువ మంది హరిజనులు (ఆ భూములను కౌలుకు తీసుకోడానికి సిద్ధపడ్డారు. ఇందుకు దోహదపడ్డ కారణాలు - ఒకటి : మరొకరి పాలంలో గొడ్డు చాకిరి చేసి తక్కువ వేతనం పొందే కన్నా తమ పాలం లోనే ఆ కష్టంతోనే ఎక్కువ ఫలితం పొందవచ్చన్న ఆశ; రెండు : కూలికి పోకుండా కౌలు భూమి చేసుకుంటుంటే సామాజిక గౌరవం పెరుగుతుంది. మూడు : ఆ పాలంలో వచ్చే గడ్డితో గొడ్డను పోషించుకోవచ్చు - పాడిని అభివృద్ధి చేసుకొని బ్రతకవచ్చు. ఈ కారణాలతో గత పది పదిహేను సంవత్సరాలుగా కౌలు కోసం ఒత్తిడి పెరుగుతూ వచ్చింది. కౌలు చట్టం తమకేమీ అవకారం చేయదని పైగా అవసరమైన సందర్భాలలో రక్షిస్తుంది అని తెలుసుకున్న భూస్వాములు మరింత ఎక్కువగా కౌళు కివ్వడం ప్రారంభించారు. భూస్వాములకున్న లాభాలు - ఒకటి : స్వంత పెట్టుబడి లేకుండానే కౌలు రూపంలో ప్రతి ఫలం వస్తుంది; రెండు : దానికి పెట్టే పెట్టుబడిని వ్యాపారాలకు మళ్ళించుకొని లాభాలు

వి. శ్రీనివాసరావు, రాష్ట్ర కార్యదర్శి, ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతు సంఘం

పొందవచ్చు. మూడు : ఎలాంటి 'రిస్కు' వుండదు.

క్రమంగా ఈ కౌలు సేద్యం మాగాణి భూమిలో 30 నుండి 40 శాతం వరకు ఆక్రమించింది. కౌలుకిచ్చే వారిలో నూటికి 90 మంది భూస్వాములు, ధనిక రైతులు కాగా తీసుకునేవారిలో నూటికి 90 మంది వ్యవసాయ కార్మికులు, పేద రైతులేనని అనేక సర్వేలలో వెల్లడైంది.

కౌలు రేట్లు కూడా విపరీతంగా పెరిగాయి. పోటీ తక్కువగా వున్న రోజుల్లో ఎకరాకు పంటకు 10 బస్తాలుండగా అది నేడు 18-20 బస్తాలకు పెరిగింది. రెండో పంట పెసరతో సహా కొన్ని ప్రాంతాల్లో నేడది 24 బస్తాల వరకు పెరిగింది. గతంలో కౌలు కట్టగా కొంత తినేందుకు ధాన్యం మిగిలేది. గడ్డి వుంటుంది. పెసలు అమ్ముకుంటే కుటుంబ పోషణ జరిగేది. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వ నూతన ఆర్థిక విధానాల ఫలితంగా కౌలు రైతులకు అగచాట్లు ప్రారంభమైనాయి.

ఎరువుల ధర పెరగడంతో పెట్టుబడి ఖర్చు ఇబ్బడి ముబ్బడి అయింది. ఎకరాకు 4 బస్తాలు ఎరువు

వేయాలను కుంటే గతంలో రు. 600 మాత్రమే ఖర్చయ్యేది. నాల్గు, కోతలు, కొట్టుడు ఎక్కువ భాగం కుటుంబశ్రమ లేదా ఇచ్చి పుచ్చుకునే ఒప్పందంపై ఇరుగు పొరుగు వారి సహకారంతో జరిగేది. డబ్బు రూపంలో ఏతనాలు, ఎరువులు, బ్రాక్టరు ఖర్చు ఎక్కువగా వుండేది. ఇప్పుడు ఎరువుల ధర పెరుడంతో ఖర్చు ఒక్కసారి అదనంగా రు. 700లు పెరిగింది. అంటే రెట్టింపు పైన అవుతుంది. దీన్ని భరించలేక ఎరువు తగ్గిస్తే దిగుబడి కూడా తగ్గుతుంది. గత రెండేళ్లలో బ్రాక్టర్ చార్జీలు కూడా బాగా పెరిగాయి. మొత్తం మీద గతం కన్నా వెయ్యి రూపాయిల ఖర్చు అదనం అవుతుంది. అంటే ధాన్యం లెక్కలో చెప్పాలంటే 3, 4 బస్తాలు. ఒక్క ఎకరాకు 30 బస్తాలుపండితే అందులో 24 బస్తాలు కౌలుకు పోతే మిగిలా 6 బస్తాల్లో 4 బస్తాలు ఇప్పుడు అదనంగా ఖర్చైంది. పెసలు వ్యవసాయ ఖర్చుకిపోతే మిగిలేది ఇక గడ్డే గదా! ఇంతలో ఎంత మార్పు వచ్చింది.

కోస్తా ప్రాంతంలో నిత్య వరదలు, తుఫానుల బెడద తెలిసిందే. అందులో ఏ మాత్రం నష్టం జరిగినా కౌలు తగ్గించమని భూస్వామిని ప్రాదేయపడాలి. అది వారి చిత్తంపై ఆధారపడి వుంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎరువుల ధర పెంచి అందుకు బదులుగా ధాన్యం ధర పెంచింది. కాని కౌలు రైతులకు ఆ ప్రయోజనం కూడా దక్కదు. తాను ధాన్యం రూపంలోనే కౌలు చెల్లిస్తాడు గనుక పెరిగిన ధర భూస్వామికే పోతుంది. గతంలో 24 బస్తాలకు భూస్వామికి రు. 4800లు వస్తే ఇప్పుడు బస్తాకు మరో 50 రూపాయిలు అదనంగా పెరిగినందు వలన రు. 6000లు వస్తున్నది. ధాన్యం రూపంలో కౌలు పెరగకపోయినా డబ్బు రూపంలో కౌలు పెరిగినట్లే లెక్క. డబ్బు రూపంలో కౌలుదారుకు ఖర్చు పెరిగితే భూస్వామికి ఆదాయం పెరిగింది. ఫలితంగా కౌలు చేయడమే కష్టం అవుతున్నది.

అంతేకాదు కౌలుదారుకు స్వంత భూమి లేనందున బ్యాంకులు రుణాలు కూడా ఇవ్వరు. భూస్వామి తన పేరు మీద వున్న భూమిపై 11 శాతంకు బ్యాంకు ద్వారా అప్పు తెచ్చి అదే డబ్బును 30 శాతం రేటుపై కౌలుదారుకు అప్పు ఇస్తాడు. ఈ రూపంలో కూడా కౌలుదారు నష్ట

పోతున్నాడు. మొత్తం మీద కౌలుదారు జీవితం దినదిన గండంగా మారుతున్నది.

ఈ పరిస్థితులలో కౌలుదార్లను సంఘటిత పరచి, కౌలు రేట్లు న్యాయమైన ధరలకు తగ్గించుకోవాలని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రైతు సంఘం ప్రయత్నిస్తున్నది. కౌలుదార్లలో ఈ విషయమై చర్చ పెట్టింది. భూమి మీద హక్కు కావాలని ఏ కౌలుదారు కోరడం లేదు. పెరిగిన ధరల్లో తను గౌరవంగా జీవించడానికి కౌలు రేట్లు తగ్గించమని మాత్రమే కోరు తున్నాడు. మూడు ప్రధానమైన డిమాండ్లతో భవిష్యత్లో ఉద్యమం నడపాల్సిన అవసరం వున్నది.

ఒకటి : పెరిగిన ఎరువుల ధరల కనుగుణంగా కౌలు తగ్గించాలి.

రెండు : కౌలు డబ్బు రూపంలో కుదుర్చుకుని మానూష్యనంతరం చెల్లించాలి.

మూడు : బ్యాంకు రుణాలను అధికారిక వడ్డీ రేట్లుకే, భూస్వామి కౌలుదారుకి అందించాలి.

పై డిమాండ్ల సాధనకు డెల్టా ప్రాంతంలోని రైతాంగమంతా ఏకమై సంఘటిత పడి సాధించుకోవాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతు సంఘం విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది. గ్రామీణ ప్రజానీకమంతా న్యాయమైన ఈ కోర్కెలు బలపరచవలసి వున్నది.

ప్రమెరికొమంకి దిగుమతైన బుర్రట

నూతన ఆర్థిక విధానాలు

ఈ మాసంలో వివిధ పైర్లలో సస్యరక్షణ

టి. సుధాకర్

1. వరి : వర్షాభావం వల్ల నారు మళ్ళలో ఉండి ముదిరిన నారును నాలుకోవాల్సి వస్తుంది. అందువల్ల రకమును బట్టి దగ్గర దగ్గరగా (15 x 15 సెం.మీ (లేదా 10 x 10 సెం.మీ) నాలుకోవాలి. సిఫారసు చేసిన ఎరువులను 4 దఫాలుగా వేయాలి. సస్య రక్షణ ముఖ్యం. ఉల్లికోడు, కాండం తొలుచు పురుగు, హిస్సా మొల పురుగులు ఆశించవచ్చు. నివారణకు కార్బోప్యూరాన్ 3 జిగుళికలు 8-10 కిలోలు ఎకరమునకు వాసిగాని (లేదా) మోనోక్రోటోఫాస్ 1.6 మి.లీ ఫాసకోన్ 2.0 మి.లీ. (లేదా) క్లారిపైరిఫాస్ 2.0 మి.లీ లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి. పురుగుల ఉనికిని గమనించి సస్య రక్షణ చేపట్టాలి.

2. జొన్న : కాండం తొలుచు పురుగు జొన్నపై పైరుకు ఆశించవచ్చు. నివారణకు కార్బోప్యూరాన్ 3 జిగుళికలను ఎకరానికి 4 కిలోల చొప్పున మొలకెత్తిన 35 రోజుల తరువాత కాండము సుడులలో వేయాలి. ఈ పురుగు ఆశించిన మొవ్వులు ఎండిపోతాయి. మొవ్వులను గుంజిన శుభంగా ఊడివస్తాయి.

3. మొక్క జొన్న : ఈ మాసంలో కాండము తొలుచు పురుగు రావచ్చును. ఆశించిన మొక్కలు ఎక్కువ పింకలు తొడిగి కండెలు రావడానికి అవకాశం ఉండదు. పురుగు పట్టిన మొక్కలు ఎండిపోయి చనిపోతాయి నివారణకు ఎండో సల్ఫాన్ 2.5 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి. లేదా 4 శతం గుళికలను

మొక్కల కాండపు సుడులలో వేయాలి.

4. వేరు శనగ : ఆకుముడుత, ఎర్ర గొంగళి పురుగుల వల్ల పైరుకు నష్టం వాటిల్లి వచ్చు. లేత ఆకుపచ్చగా లార్వాలు ఉండి ఆకులపై పొరల లోగల పత్రహరితాన్ని తింటాయి. ఆకులను ముడిచి వేస్తాయి. ఆకులు తెల్లబడి ఎండిపోతాయి. నివారణకు క్వినాల్ ఫాస్ 2.0 మి.లీ. (లేదా) యానోక్రోటోఫాస్ 1.5 మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి. డస్టర్లు అందుబాటులో ఉన్న మలాధియాన్ (లేక) కార్బరెత్ 5 శతం పొడి మందును ఎకరానికి 8-10 కిలోలు చల్లాలి. ఎర్ర గొంగళి పురుగు నిర్మూలనకు సమగ్ర సస్య రక్షణను పొందాలి. ఆకు ముడుతకు చెప్పిన మందులను వాడి నిర్మూలించాలి.

5. ఆముదం : దాసరి పురుగు అభివృద్ధి ఎక్కువగా ఉంటుంది. చిన్న, పెద్ద లార్వాలు ఆకుల రెమ్మలను పూర్తిగా తినివేస్తాయి. ఒక చోట నుండి మరొక చోటుకు ప్రాకి అందిన ఆకులను పూర్తిగా తినివేస్తాయి. మొక్కలను మోడులుగా జేస్తాయి. నివారణకు ఎండోసల్ఫాన్ 2.0 మి.లీ (లేదా) కార్బరెత్ 50 శతం 3 గ్రా మందును (లేక) మోనోక్రోటోఫాస్ 2.0. మి.లీ. లీటరు నీటికి కలిపి పిచికారి చేయాలి. అవసరాన్ని బట్టి 7 - 10 రోజుల వ్యవధిలో మరల ఒకసారి పిచికారి చేయాలి.

***

పైర్లో పోషక పదార్థాల లోపాలు-వాటి సవరణకై సూచనలు

నేలలో వివిధ పోషక పదార్థాల లోపాలు ఉన్నప్పుడు పైరు పెరుగుదల కుంటుపడుతుంది. దిగుబడి తగ్గుతుంది. ఈ లోపాలను తగు సమయంలో గుర్తించి, సవరణ చర్యలు తీసుకుంటే పైరు పెరుగుదల మామూలు స్థాయికి వచ్చి, సాధారణ దిగుబడి రావడానికి వీలుపడుతుంది.

నేలలో పోషక పదార్థాల లోపాలు ఉన్నప్పుడు పైరు పెరుగుదల కుంటుపడడమే గాక చాలా సందర్భాలలో మొక్కలపై ప్రత్యేకమైన మచ్చలు, మరియు లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. ఈ లక్షణాలను గుర్తించడానికి క్రింది సూచనలు ఉపయోగపడతాయి. మీమీ పైర్లలో చేలో తిరిగి ఈ లక్షణాలను గుర్తించడానికి ప్రయత్నించండి. మీ నిర్ణయాన్ని నిర్ధారణ చేసుకోడానికి వ్యవసాయాధికారి లేదా వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞుల సహాయం కోరండి.

కొన్ని పోషక పదార్థాల లోపాలు పైరు మీద వచ్చే తెగుల్ల లక్షణాలను పోలి ఉంటాయి. అయితే పోషక పదార్థాల లోపాల లక్షణాలను, జాగ్రత్తగా తరచుగా పరిశీలించి నల్లయితే తేలికగా గుర్తించవచ్చు. మామూలుగా తెగుళ్ళు లక్షణాలు చేలో ఏదో ఒక మూల కనిపించి, క్రమంగా చేను మొత్తం మీద విస్తృతంగా తాకుతుంది. దానికి విరుద్ధంగా పోషక పదార్థం లోపల లక్షణాలు చేను మొత్తం మీద విస్తృతంగా ఒకేసారి కనిపిస్తాయి. అందు వల్ల లోప లక్షణాలు విస్తృత స్వభావాన్ని ప్రతి దినం గమనిస్తూ ఉండాలి.

ముందుగా పోషక పదార్థాలలోప లక్షణాలు ముదురు ఆకులు మీద ఉన్నవా? లేదా లేత ఆకుల మీద ఉన్నవా? అని పరిశీలించాలి. ముదురు ఆకుల మీద నత్రజని పాస్పరస్, పొటస్, మెగ్నీషియం అగుపడతాయి. లేత ఆకుల మీద

డా॥ అరిబండి ప్రసాదరావు

జింక్, ఇనుము, మాంగనీసు, బోరాన్ వంటి పోషక పదార్థ ముదురు ఆకుల చివరల నుండి క్రమంగా పచ్చదనం కోల్పోతూ క్రమంగా మధ్య ఈనె గుండా ఎండుతూ వుంటే దానిని నత్రజని లోపంగా గుర్తించాలి. ఇలా కాకుండా ముదురు ఆకులు చివరిలో ఎండిపోవడం ప్రారంభించి మధ్య ఈనె ఆకుపచ్చగా వుండి ఆకు చివరలు మాత్రమే ఎండి పోవడం గాని, లేదా ఆకు పచ్చదనం కోల్పోవడం జరిగినట్లయితే దానిని పొటాషియం లోపంగా గుర్తించవచ్చు. నత్రజని ఎరువు వేసినా, నత్రజని లోపం కనిపించినప్పుడు వేసిన నత్రజని ఎరువు పైరుకు సరిపోలేదని గుర్తించాలి. ప్రధానంగా ఈ లక్షణాలు పైరు పూతకు ముందు కనిపిస్తే, నత్రజని లోపాన్ని 2% యూరియా ద్రావ రూపంలో వారం రోజుల వ్యవధిలో 2, 3 సార్లు స్ప్రే చేసి లోపాన్ని సవరించవచ్చు. లేదా 10, 20 కిలోల నమానమైన UREA ను పైరుకు వేసి, పలుచగ చల్లి నీరుకట్టి లోపాన్ని సవరించవచ్చు పొటాషియం లోప లక్షణం కనిపిస్తే ఎకరానికి 25 కిలోల మ్యూరిల్ ఆఫ్ పొటాష్ వేసి నీరు కడితే సరిపోతుంది. మెట్ట పైర్లలో వర్షం పడిన వెంటనే లేదా బాగా వర్ష సూచనలు ఉన్నప్పుడు నేలపై UREA ను 10 - 15 కిలోల నత్రజని సమాన ఎరువును వేయవచ్చు. లేదా 2% UREA ద్రవాన్ని స్ప్రే చేయవచ్చు.

పాస్పరస్ లోపం పైర్లలో రెండు విధాలుగా కనిపిస్తుంది. పైరు అతిగా ఆకుపచ్చ రంగు కలిగి వుండి; నీలి ఆకుపచ్చ రంగు మిళితంతో అగుపడవచ్చు. ఈ లక్షణాలు ప్రధానంగా నత్రజని ఎక్కువ అయినప్పుడు కని

పిస్తుంది. దీనిని తేలికగా గుర్తించవచ్చు. చేలో UREA సక్రమంగా చల్లనపుడు లేదా యూరియా తుప్పలు తుప్పలుగా పడి నపుడు పైరుపై పై లక్షణాలు చూపుతుంది. ఇవే లక్షణాలు చేలపై కనిపించినట్లయితే భాన్వర లోపం ఉన్నట్లుగా గుర్తించాలి. అయితే సత్రజని అధిక మోతాదు లక్షణాలు, భాన్వరపు లోప లక్షణాలు వేరు వేరుగా గుర్తించాలంటే సత్రజని ఎరువు మోతాదు లెక్కించి, ఆ మోతాదు సరి యైనదైతే అట్టి లోపాల్ని భాన్వర లోపంగా గుర్తించవచ్చు. జొన్న, మొక్క జొన్న, సజ్జ లాంటి పైరులో భాన్వర లోపం వున్నపుడు ఊదా రంగు లేత కాండం మీద మరియు లేదా ముదురు ఆకులపై కనిపించినపుడు ఈ లక్షణాన్ని భాన్వరపు లోపంగా గుర్తించాలి. ఈ లోపాన్ని సరిదిద్దడానికి సూపర పాస్ఫేట్ ఎరువును భూమిపై చల్లి మట్టిలో కలిసేలా అంతర కృషి చేసి నీరు కట్టాలి.

ముదురు ఆకులు ఆకుపచ్చగా నుండి, లేత ఆకులు ఆకుపచ్చ దనాన్ని పూర్తిగా గాని, పాక్షికంగా గాని కోల్పోయి ఆకులు తెల్లగా లేదా లేత పసుపు వర్ణంగా ఉన్నపుడు జింక్ లేదా ఇనుము, మాంగనీసు లోపంగా గుర్తించాలి. మన రాష్ట్రంలో జింక్ లోప లక్షణాలు వివిధ పైర్లలో విస్తృతంగా కనుగొనబడ్డాయి. జింక్ గత మూడు పైర్లకు వాడనట్లయితే పై లోప లక్షణాలను జింక్ లోపంగా అనుమానించాలి. జింక్ లోపం ఉన్నపుడు లేత ఆకుల క్రింద భాగంలో రెండింటి 3 వంతులు పచ్చదనాన్ని కోల్పోయి పై భాగం ఆకుపచ్చగా వుండవచ్చు. లేదా ఆ పైరు పెరుగుదల పూర్తిగా ఆగిపోయి గిడసబారి (ఎరువులు వేసినా) ఒక మోస్తరుగా ముదురు ఆకులపై తుప్పుపట్టిన ఇనుము లాంటి రంగు మచ్చలు కనిపించినా జింక్ లోపంగా గుర్తించవచ్చు. ఈ లోపాన్ని గమనించినపుడు 0.5% జింక్ సల్ఫేటు ద్రావణాన్ని రెండు మూడు ధపాలుగా స్ప్రే చేసి సవరించవచ్చు. తర్వాత పైరుకు (వరి) మాత్రం ఎకరానికి 20 కిలోల జింక్ సల్ఫేటు,

మెట్ట పైరుకు 10 కి.గ్రా జింక్ సల్ఫేటు వేయాలి. (నాల్గ, పైరు చేయు దశలో) నిమ్మలో జింక్ లోపం వున్నపుడు లేత ఆకులు ఆకుపచ్చ దనాన్ని కోల్పోయి పాలిపోతాయి. క్రమంగా లేత కొమ్మ చివరలు పై నుండి క్రింది వరకు ఎండటం ప్రారంభమవుతుంది. ఈ దశలో ఎండిన చివరలు, కొమ్మలు, కత్తిరించి 0.5% జింక్ సల్ఫేటు ద్రావణాన్ని 2, 3 సార్లు స్ప్రే చేసి, తర్వాత ప్రతి పైరుకు 100-150 గ్రా జింక్ సల్ఫేటు వేసి జింక్ లోపాన్ని నివారించవచ్చు.

ఇనుము, మాంగనీసు లోపాలు ప్రధానంగా బావి నీరు సేద్యానికి వాడినపుడు లేదా నేలలో సున్నం అధికంగా వున్నపుడు వస్తుంది. వేరుశనగ, నిమ్మలో ఇవి చాలా తరచుగా కనిపిస్తాయి. వర్షం వచ్చి నీరు నిలిచినపుడు లోప లక్షణాలు తీవ్రత కొద్దిగా తగ్గుతుంది. మెట్ట వరిలో కూడా ఈ లోప లక్షణాలు తరచుగా కనిపిస్తాయి. ఇనుము లోపం వున్నపుడు లేత ఆకుల ఈనెల భాగాలు ఆకుపచ్చగా వుండి ఈనెల మధ్య భాగాలు తెల్లగా పాలిపోయి వుంటాయి. అదే మాంగనీసు లోపం వున్నపుడు లేత ఆకుల ఈనెలు, లేత పచ్చ భాగాలు తెల్లగా పాలిపోతాయి. లేదా పసుపు వర్ణంగా మారుతాయి. సాధారణంగా ఇనుము, మాంగనీసు లోపాలు, జంట కవుల వలె కలసి కనిపిస్తాయి. అందువల్ల వేరు వేరుగా గుర్తించడం కష్టం. ఈ లక్షణాలు కనిపించినపుడు 0.5% పెర్రస్ సల్ఫేటు (ఐరన్), లేదా అన్నభేది 1% ద్రావణాన్ని మరియు 0.5% మాంగనీసు సల్ఫేటు ద్రావణాన్ని మార్పుతూ ఒకదాని తర్వాత ఒకటి వారం రోజుల వ్యవధితో లోప లక్షణాలు సవరించబడే వరకు స్ప్రే చేయాలి. ఇనుము మాంగనీసు లవణాలు చలామిన్ "చిలేటెడ్" రూపంలో కూడా వస్తున్నాయి. ఇవి కొద్దిగా ఖరీదు ఎక్కువ. అందువల్ల కేవలం మొక్కలపై స్ప్రే చేయడానికి మాత్రమే వాడాలి. 0.5% ద్రావణం సరి పోతుంది.

ప్రతి లాంటి పైర్లలో మెగ్నీషియం లోపం తరచుగా కనిపిస్తుంది. ముఖ్యంగా నల్లరేగడి భూముల్లో ఇది కనపడుతుంది. ఈ లోపం వల్ల ముదురు ఆకులు పచ్చదనాన్ని కోల్పోయి లేత ఎరువుగా గాని, ముదురు ఊదా రంగుగా గాని కనపడతాయి 0.5% మెగ్నీషియం సల్ఫేటు 2, 3 సార్లు ప్రే చేసి ఈ లోపాన్ని సవరించాలి.

ఇటీవల గంధకం లోపం కూడా అక్కడక్కడా కనిపిస్తుంది. అది కూడా ముఖ్యంగా నూనె గింజల పైర్ల మీద శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, అనంతపురం, కరీంనగర్ జిల్లాల్లో దీని లోపాలు గమనించబడ్డాయి. తేలిక పాటి భూముల్లో ఎక్కువ వర్షం ఉన్నప్పుడు మరియు ముంపు ప్రాంతాల్లో గంధకం లోపాలు గమనించవచ్చు. నత్రజని ఎరువు వేసినా పైరు పెరగక చెట్టు మొత్తం పై నుండి క్రింది వరకు తమ పచ్చదనాన్ని కోల్పోయి పాలిపోయినట్లు కనిపిస్తే ఈ లోపాన్ని గంధక లోపంగా గుర్తించాలి. ఇట్టి లోపాలు ఉన్నట్లయితే ఎకరానికి 250 నుండి 300 కిలోల జిప్సం వాడి సవరించవచ్చు.

అప్పాబ్ లో కోటి రూపాయల దుర్వినియోగం

అద్యయనం పేరిట రాష్ట్ర సహకార బ్యాంకు చైర్మన్, డైరెక్టర్లు, మేనేజర్లతో సహా 27 మంది టీమ్ ప్రపంచ బూర్ పెట్టుకున్నది. దీనికి సహకార మంత్రి శ్రీ చెంగల్ రెడ్డి నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. వీరి బూర్ ఏర్పాట్లను స్థానిక సీతా బ్రావెల్స్ ద్వారా లండన్ లోని గలివర్ బ్రావెల్ ఏజెన్సీ చూస్తున్నది. దీనికిగాను రూ. 30 లక్షల రూపాయలను విడుదల చేస్తూ

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 922 (వ్య-సహ ఆదేశాలు జారీ స్టర్డమ్, బ్రెస్టెల్స్, లండన్, న్యూయార్క్, వాషింగ్టన్, ఆర్లాండ్ వగైరా దేశాలన్నీ చుట్టిముట్టి వస్తారు. ఈ బూర్ 27 రోజులు సాగుతుంది. నిజానికి ఈ ఖర్చు కోటి పాతిక లక్షలపైనే ఆవుతుందని అంచనా. ఈ ఖర్చుంతా బ్యాంకే భరిస్తుంది.

పెద్దల ప్రపంచబూర్

జి. ఓ. ఆర్. టి. నెం. కార్ శాఖ) ద్వారా చేసింది. రోమ్, ఆమ్ బాన్, జూరిచ్, పారిస్,

సహకార వ్యవస్థ అనేక నష్టాల్లో కూరుకొని వుండగా కేవలం అద్యయనం పేరుతో ఇన్ని రోజులు ఇంతమంది ప్రపంచాన్ని చుట్టి ముట్టిరావడం ఆందోళన కలిగించక మానదు. పైగా వీరి పదవీకాలం మరో నాలుగు నెలల్లో ముగియనున్నది. ఇప్పుడు అద్యయనం చేసి ఏం మార్పులు చేస్తారో వారికే ఎరుక. దీన్ని దుర్వినియోగం కాక, ఏమనాలి?

రైతన్నలకో శుభవార్త!

ఇదిగో అసలేన "ఐపిఎల్ పొటాష్"

చీంతో అధిక దిగుబడి, సంపూర్ణ భూసార రక్షణ

ఐపిఎల్ పొటాష్ వాడకం వేరు శనగ పంటకు సరైన కానుక

పొటాష్ వాడకంలో మొక్కలు దృఢమైన వేర్లు కలిగి అడుగైన కాదులు, పుష్టికరమైన గింజలను మీ కందిస్తుంది. మొక్కకు నీటి ఎక్కువ తట్టుకొనే శక్తి కలిగి, లోగనిరోధక శక్తి పెరిగి, ఆకుమచ్చ తెగులును వివరిస్తుంది. అత్యధిక శాతం నూనె, పిండి పదార్థాలు తయారయ్యేలా వాణ్యమైన వేరుశనగ దిగుబడి మీ ముంగిట అందించడం జాయం.

వేరు శనగ దుక్కిలో వాడండి ఎకరాకి 50 కిలోల పొటాష్

200 డియస్ పొటాష్

ఇండియన్ పొటాష్ రిమిటర్

పొటాష్ యూరియాల కలయిక వరిపైరుకి వరాల కానుక

పొటాష్ వాడకంలో వరి మొక్కల వేర్లు లోతుగా, బలంగా పెరిగి, భారగా నాటుకుంటాయి. పింకలు లావుగా పెరిగి, మొక్కల కణజాలం గట్టిపడుతుంది. చరివి, నీటి ఎక్కువ తట్టుకొనే శక్తి చిడలను, వ్యాధులను ఎదుర్కొనే పటిమ కలిగిస్తుంది. ఖర్చునైన నిండు గింజలు, వాణ్యమైన పంట మీముంగిట జాయం!

వరి నాటుముందర, పైరు మీద వాడండి ఎకరాకి 50 కిలోల పొటాష్

జాతికి వెన్నెముక రైతన్న - రైతన్నకు శ్రీరామరక్ష 'ఐపిఎల్ పొటాష్'

మొక్కజొన్న అల్ప దిగుబడులకు కొన్ని ముఖ్యకారణాలు - ఒక విశ్లేషణ

మన రాష్ట్రంలో పరి మొక్కజొన్న ఒక ముఖ్యమైన ఆహారపంట. ఈ పంట నుమారు 3.2 లక్షల హెక్టారులో పండించబడి నగలు హెక్టారు దిగుబడి ఇంకను 2000 కీగ్రా దాపులోనే ఉంది. రబీ విస్తీర్ణము తక్కువగా ఉన్నను సగటు దిగుబడి 3000 కీగ్రా పైననే ఉంది. ఈ రెండు ఋతువులలో ఆయా కాలముల ననుసరించి ప్రస్తుతము రైతులు పొందు దిగుబడులు చాలా తక్కువగానే ఉన్నట్లు భోదపడుతుంది. కావున రైతుల సమస్యలు దృష్టిలో ఉంచుకొని వాటికి సరిపడు శాస్త్ర పరిశోధిత సమాధానాలు కూడ కొన్ని ముఖ్య సమస్యలను పరిశీలిద్దాం. ఈ విషయాలను రైతులు దృష్టిలో ఉంచుకొని తగు విధంగా నడుచుకొన్నచో రైతులు తమ సమస్యలు తామే నివారించుకొని అధిక దిగుబడులు పొందడానికి వీలుంటుంది. ప్రస్తుతము ఖరీఫ్ లోను అలాగే రబీలోను వచ్చుకొన్ని ముఖ్య సమస్యలు, కాల పరిమితిలేని ఇతర సమస్యలు వాటి, వాటి నివారణోపాయాలు ఒక క్రమ వద్దతిలో తెల్పుకుందాం.

ఖరీఫ్ పంట సమస్యలు

1. రాష్ట్రములో నుమారు 2.5 లక్షల హెక్టారులో వర్షా భావ పరిస్థితులలో మొక్కజొన్న పండించబడుచున్నది. అలాగాకుండ రెండు లేదా మూడు తడులు ఇవ్వగల వసతిగల భూములలో వేసినప్పుడు ప్రస్తుతపు సగటు దిగుబడి రెండింతలు అయ్యే అవకాశము గలదు.
2. ఖరీఫ్ పంటకు రైతులు చాలా తక్కువ మోతాదులలో ఎరువులు వేస్తారు. సాధారణముగా దుక్కిలోను మరియు పూత దశలో యూరియా ఒక సారి వేస్తారు. అలాగా కుండా వర్షాధార పరిస్థితులకు మరియు భూసార

డా| ఇ. సత్యనారాయణ

మొక్కజొన్న పరిశోధనా స్థానం, హైదరాబాద్-13.

- పరీక్షలకు అనుకూలముగా సిఫారసు చేయబడిన 90 కీగ్రా నత్రజని, 60 కీగ్రా భాస్వరము మరియు 30 కీగ్రా ఫాస్ఫర్ భూమిలో తగినంత తేమ ఉన్నప్పుడు వేసినచో అధిక దిగుబడులు పొందవచ్చును.
3. వర్షాధార పంటలో విత్తిన సమయము నుండి ముఖ్యముగా కలుపు మొక్కలు తీయుట, అంతర కృషి చేయుట, నీటి యాజమాన్యం, ఎరువుల మోతాదులు అవసరాన్ని బట్టి సస్యరక్షణలు మొదలగునవి సకాలములో చేయడం చాలా ముఖ్యము. ఈ జాగ్రత్తలు పంట ఏపుగా పెరుగుటకు తోడ్పడి అధిక దిగుబడికి దోహదము చేయగలదు.
  4. విత్తిన 30 రోజుల తర్వాత దంతెతో ఒకటి రెండు సార్లు వారం రోజుల విడిదితో నడిపినచో తేమను కాపాడుకొని మరియు కలుపు మొక్కలు తొలగింపు కూడ జరుగును. భూమిలో తేమను బట్టి సాల్ఫలో యూరియా లాంటి ఎరువును వేసినచో పంట ఎదుగుదలకు చాలా ఉపయోగపడును. పావటము తర్వాత బోదే నాగలిని నడిపి సాల్ఫను సరి చేసికొనవలెను. దీనివలన మట్టి మొక్కకు రెండు వైపుల ఎగదోయబడి గట్టి పట్టు ఏర్పడగలదు.
  5. ఎగుమతులు సిఫారసు చేసిన విధంగా అనగా మొత్తం భాస్వరము మరియు ఫాస్ఫర్ , నత్రజని మూడవ వంతు ఆఖరి దుక్కిలో సరియైన తేమ చూసుకొని వేయవలెను. తర్వాత 30-40 రోజుల పైరు దశలోను మరియు పూత దశకు (చిరు పొట్ట దశలో) ముందు

మిగతా నత్రజని మోతాదులను వేసుకున్నచో అధిక దిగుబడులు పొందవచ్చును.

6. రైతులు ఖరీఫ్ లో రబీపైరు మాదిరి ప్లాబ్రిడ్ వంగడములు వేసి తగు యాజమాన్య పద్ధతులు వాడడం లేదు. కావున తక్కువ దిగుబడులు పొందుచున్నారు. అందువలన రైతులు ఖరీఫ్ లో కూడా అధిక దిగుబడుల నిచ్చు ప్లాబ్రిడ్ వంగడములు వేసి సగటును ఎంచవలసి ఉంటుంది.
7. వర్షాకాలములో అధిక వర్షము పడినప్పుడు నీరు వృధా చేయక పొలములో చిన్న తలాకము / బావి / చెరువు లాంటిది ఏర్పరచుకొని, నీరు నిల్వ చేసుకొనవచ్చును. వర్షాభావ స్థితిలో పంట నీటి ఎద్దడికి గురైనప్పుడు మిగిల్చిన నీరు వాడుకొని పైరు దిగుబడిని కాపాడు కొనవచ్చును.

రబీ పంట సమస్యలు

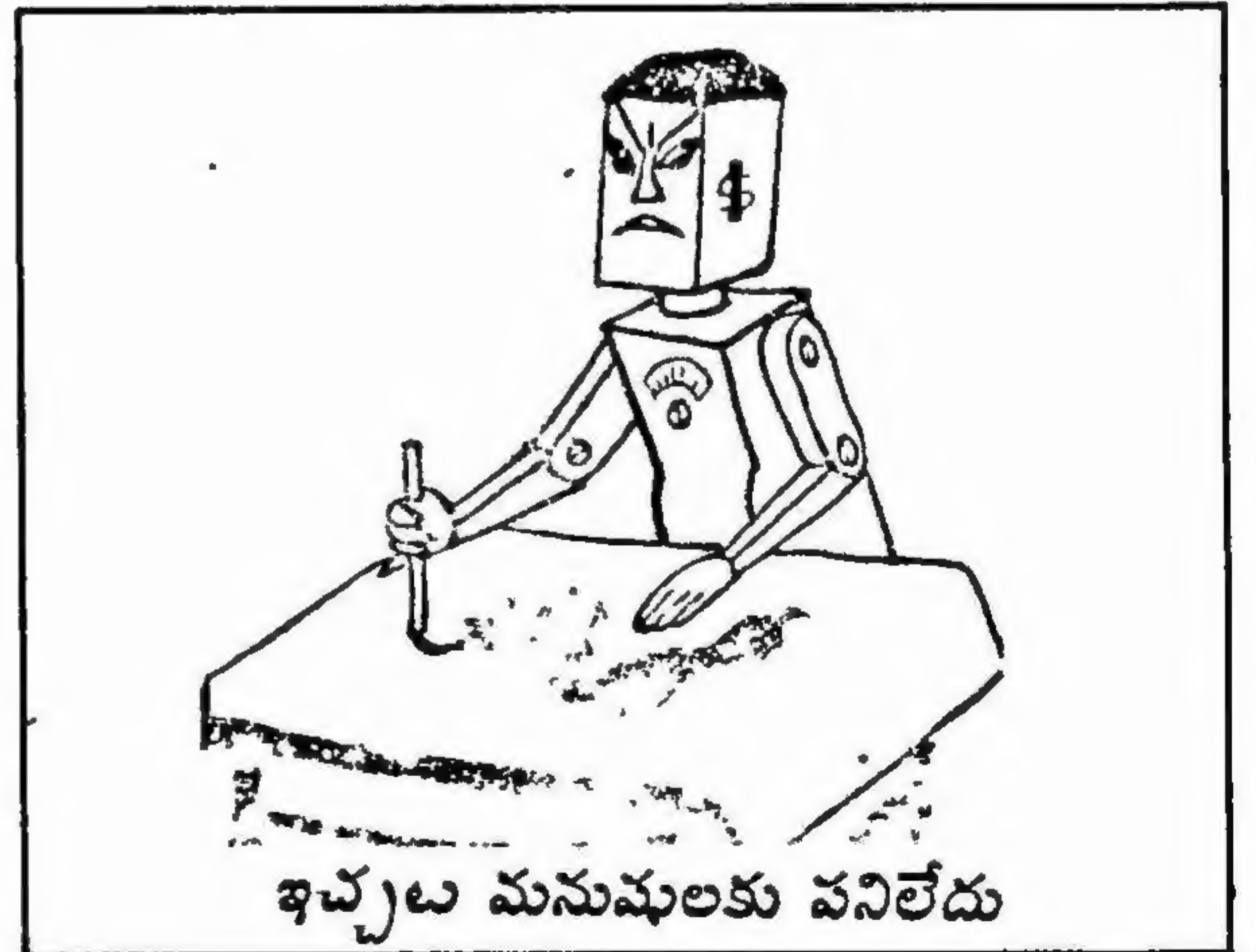
1. రబీలో ప్రస్తుతము ఉన్న విస్తీర్ణమును (సుమారు 80,000 హెక్టారులు) రెండింతలు చేసినచో పంట దిగుబడిని అలాగే రాష్ట్ర మొక్క జొన్న ఉత్పత్తిని రెండింతలు హెచ్చుటకు చాలా అవకాశమున్నది.
2. రాష్ట్ర రబీ మొక్కజొన్న పైరు సగటు దిగుబడి సుమారు 3000 కీగ్రా ఉన్నను ప్రస్తుతము రైతులకు లభించు సంకర జాతి వంగడములు ఉదాహరణకి డిహెచ్ యం-105 లేదా త్రిశూలత రకములు విత్తినచో/వాడినచో ప్రస్తుత దిగుబడి రెండింతలు కావడంలో అతిశయోక్తి లేదు.
3. రబీలో కూడ అప్పుడప్పుడు రైతులకు ఒక్కొక్కసారి నీటి కొరత ఏర్పడినచో ముఖ్యముగా పూత దశలోను, గింజపాలు చేసుకొను దశలోను మరియు గింజ గట్టి పడు దశలోను ఈ ఎద్దడి ఏర్పడినచో దిగుబడి బాగా తగ్గిపోతుంది. కావున ఈ దశలలో ఎలాంటి నీటి కొరత లేకుండా చూసుకొన్నచో అధిక దిగుబడి పొందవచ్చును.

4. రబీలో సాధారణముగా ఏ ఇతర ఆహారపంటలు కూడ ఇవ్వనంత అధిక దిగుబడి ఇవ్వగల జన్యుశక్తి మొక్క జొన్న పంటకు ఉంది. కాబట్టి రైతులు రబీలో వేయదలచిన వరిపైరు గాని లేదా ఇతర పంటల విస్తీర్ణములో కొంత భాగమును కేటాయించినచో మొక్క జొన్న విస్తీర్ణము మరియు ఉత్పత్తి ఎంతో గణనీయంగా పెరుగుటకు అవకాశము కలదు.
5. రబీ ఋతువులో పంటకు అనుకూలమైన వాతావరణం, సరియైన నీరు మరియు ఎరువుల, సస్యరక్షణల యాజమాన్యములు సమర్థవంతంగా చేసుకొనవచ్చును. కావున అత్యధిక దిగుబడులు పొందుటకు గొప్పగా అవకాశము గలదు. అనగా అన్ని విషయములు, పంట దిగుబడులు సుమారుగా రైతుల పద్ధతులపైననే ఆధారపడి ఉంటుంది.

ఇతరములు

వర్షాకాలము మరియు రబీ కాలముల వాతావరణ సమస్యలతో బాటు రైతులు ఇతర సమస్యలు కూడా ఎదుర్కొంటున్నారు. అందులో కొన్ని ముఖ్యమైనవి చర్చిద్దాం.

1. అధిక దిగుబడి నిచ్చు సిఫారసు చేయబడిన సంకర జాతి వంగడములు ప్రభుత్వ లేదా ప్రభుత్వేతర సంస్థల ద్వారా కాని రైతులకు సకాలములో అందించినచో

రైతులకు ఎంతో లాభము చేకూరగలదు.

2. రైతులు తమ అవసరాలకు ఉపయోగపడు రకములు ఎన్నుకొని సమర్థవంతమైన యాజమాన్య పద్ధతులు తెలిసికొని సేద్యం చేసి అధిక దిగుబడులు పొందవచ్చు.

3. ఏ కాలములోనైనా పైరు లేక దశలో నీరు అంతగా అవసరముండదు. కాని పూత దశలో, పాలు పోనుకొను దశలో మరియు గింజ గట్టిపడు దశలో చాలా అవసరం. ఈ దశలలో తేమ పైరుకు అవసరమున్నంత మేరకు నీరు లభ్యమైనచో అధిక దిగుబడులు రైతు పొందడానికి వీలవుతుంది.

4. బోదెలపై సాగ్లలో మొక్కలు విత్తుట మరియు మొక్కల సాంద్రత (66000 మొక్కలు హెక్టారుకు ఉండడం) కాపాడుకొనుట అధిక దిగుబడులు పొందుటకు అత్యవశ్యకము.

5. ప్రభుత్వము మొక్క జొన్న విత్తనములు సబ్సిడీ ద్వారా రైతులకు అందేలా చూడడం, ఉత్పత్తికి తగిన మార్కెట్టు వసతులు, ధర, వరి మొదలగు ఇతర పంటలకు

కల్పించిన వసతులు కల్పించడం దానితో బాటు మొక్క, జొన్నలు ఉపయోగించు వివిధ పరిశ్రమలు నెలకొల్పడం లాంటివి తమ వంతుగా నహకారము రైతులకు అందించడం ఎంతైనా అవసరముంది.

6. పంట మార్పిడి, మిశ్రమ పంటలు, యాజమాన్య పద్ధతులు ఒక క్రమానుసారంగా రైతులు పాటించినచో అధిక దిగుబడులు పొందవచ్చును.

7. ప్రభుత్వము మొక్క జొన్న విస్తీర్ణములలోను మరియు ఇతర పంటల విస్తీర్ణములలోను ఒక సమతుల్యతను కాపాడినచో మన రాష్ట్రములో ఈ పంట కూడ అభివృద్ధి చెందుటకు అవకాశము

న్నది.

8. సుమారు 80-85 శాతము మొక్కజొన్న వర్షాధారములో రైతులు వేస్తారు. కావున వర్షాభావస్థితి దిగుబడిని అదుపు చేస్తుంది. కావున అరింటి పరిస్థితి నుండి రైతులు వీలైనంత వరకు తమ పంటను తొలగించే ప్రయత్నం చేయాలి. అప్పుడే రైతు అధిక దిగుబడి పొందుటకు వీలుంటుంది.

మహారాష్ట్ర రైతు నాయకుడు, బహుళ జాతి కంపెనీల ముద్దుబిడ్డ, ప్రపంచ బ్యాంకు దత్తపుత్రుడు అగు శ్రీ శరద్ జోషి ఇటీవల ఒక ఇంగ్లీషు దిన పత్రికకు ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చారు. (జాన్ ఎకనమిక్ టైమ్స్) అందులో అయిన చెప్పిన విషయాలు చూడండి.

- ఒక ప్రభుత్వం కన్నా పోటీపడే వది బహుళ జాతి కంపెనీలు రైతులకు మేలు చేస్తాయి.
- భారత దేశ చరిత్రలో సానుకూలమైన అంశాలు రెండు, ఒకటి బ్రిటీషువారు రావడం, రెండు గాల్ట్స్ వెంటకం పెట్టడం.
- భారతదేశానికి బ్రిటీష్ వారి రాక వల్ల మన జ్ఞానం సునంపస్పృమైంది. నెహ్రూ కాలంలో అది వెనుక పట్టుపట్టింది. ఇప్పుడు గాల్ట్ ద్వారా మనకు మళ్ళీ ఆ అవకాశం వచ్చింది.
- మన వ్యవసాయ రంగాన్ని పూర్తిగా మార్కెట్ శక్తులకు వదిలి పెట్టాలి. స్వేచ్ఛా మార్కెట్ వల్ల మనకు మేలు జరుగుతుంది.

అదండీ విషయం ఇలాంటి వారు రైతు నాయకులవడం వల్లనే దేశం అధోగతి పాలౌతున్నది.

సస్యరక్షణ మందులు మరియు స్ప్రేయర్ల వాడకంలో జాగ్రత్తలు

డా! తమ్మల రత్న సుధాకర్

పురుగు తెగుళ్ళు మందులను చాలా మంది రైతులు, కూలీలు, అజాగ్రత్తగా, అన్ని తెలిసిన వారుగా వాడతారు. అందువల్ల వారికి ప్రమాదం జరగడమేగాక పురుగులు - తెగుళ్ళు నివారణ జరగదు. ప్రస్తుతం రేట్లు ఎక్కువ గనుక అన్ని రకాలుగా జాగ్రత్తలు తీసికోవాలి. మందులను వాటిని వాడే పనిముట్లను (స్ప్రేయర్లు, డబ్బర్లు) కూడా చెడి పోకుండా జాగ్రత్త పడాలి.

1. సస్య రక్షణ మందుల డబ్బాలు, సీసాలు, ప్యాకెట్లపైన ముద్రించిన ఎరుపు, పసుపు, నీలం మరియు ఆకుపచ్చ

రంగుల గుర్తులను గమనించి మందులను జాగ్రత్తగా వాడాలి.

2. పైరుకు ఆశించిన పురుగు/తెగులుకు సీఫారను చేసిన మందులను మాత్రమే ఎంచుకొని మందుపై గల పేరు చదువుకొని తీసికోవాలి.

3. అవసరం ఉన్నంత మాత్రమే ఖరీదు చేయాలి. మందులను పిల్లలకు, పెంపుడు జంతువులకు అందకుండా, ఆహార పదార్థాలకు దూరంగా ఉంచుకోవాలి.

4. అధిక ఖర్చుతో కొన్ని మందులను వృధా గాకుండా ఔన్స్‌గ్లాసుతో కొలిచి నీటితో కలుపుకొని వాడుకోవాలి.

5. ఖాళి అయిన సీసాలు, డబ్బాలను, సంచులను ఇతర పదార్థాలు నిలువ చేయటానికి వాడవద్దు.

6. మందులు కొనేటప్పుడు సీలు ఉన్నదా లేదాని

చూడాలి. లూజుగా ఉన్నవాటిని కొనరాదు. మందులను లూజుగా కొనవద్దు.

7. ప్యాకెట్లు, సీసాలు మరియు డబ్బాల సీలు అజాగ్రత్తగా తీసిన ముఖంపైన శరీరంపైన పడతాయి. హానికరంగనుక జాగ్రత్త వహించి నరియ్యే సాధనాలతో నీళ్ళు తీయాలి.

8. మందులను నీటిలో వేసి చేతులతో కలుపరాదు.

ప్రత్యేకించి బకెట్లు, కర్రను ఉంచుకొని ఎప్పుడూ వాటిని వాడాలి.

9. మందులు చల్లేటప్పుడు పొగత్రాగడం, చిరుతిండి తినడం చేయవద్దు. శుభ్రంగా చేతులు సబ్బుతో కడిగి తరువాత ఆహారం తీసికోవాలి.

10. మందులను వాసన చూడటం, నాజిల్, ఇతర పనిముట్లను నీటితో ఊదటం చేయవద్దు.

11. శరీరంపైన కురుపులు, దెబ్బలు ఉన్నట్లయితే మందులను చల్లవద్దు.

12. గాలికి ఎదురుగా మందులను చల్లవద్దు. వానన (వ్యూమిగెంట్స్) కచ్చా మందులను (ఉదా! నువాన్) వాడేటప్పుడు ప్రత్యేక శ్రద్ధ అవసరం.

13. ఎక్స్‌పైరే అయిన మందులను కొనవద్దు. కొన్ని

మందులు వాడకుండా ఉన్నవాటిని కూడా ఎక్స్‌పైరే అయిందా లేదా చూచి మందులను వాడుకోవాలి.

14. స్ప్రేయర్‌లో మిగిలిన మందులను మంచినీటి కుంటల దగ్గర, చెరువులలో, బావుల దగ్గర పోయవద్దు. నేలలో గుంట తీసిపారబోయాలి.
15. స్ప్రేయర్లు, డస్టర్లు, ఎప్పటికప్పుడు తనిఖీ చేయించు కుని అవసరమును బట్టి రిపేర్లు చేయించాలి. స్ప్రేయర్లో మిగిలిన మందు నీటిని పారవేసి మంచి నీటితో 1 - 2 సార్లు శుభ్రపరిచాలి.
16. స్ప్రేయర్ల నాజిల్స్, ప్రవర్ స్ప్రేయర్ల ఇంజను ప్లగ్, కార్బరేటరు మొల వాటిని ఎప్పటికప్పుడు తనిఖీ చేయాలి.
17. పవర్ స్ప్రేయర్లలో వాడేటప్పుడు పెట్రోలు మరియు ఆయిల్స్‌ను సరియైన పాళ్ళలో కలుపుకొని వాడుకోవాలి.
18. మందులను కొన్నప్పుడు ఉత్పత్తిదారుని సూచనలను పూర్తిగా చదివి వాటిని పాటించాలి.
19. డస్టర్లలోపల పొడి మందులు గడ్డకట్టకుండా ఎప్పటి కప్పుడు శుభ్రపరచుకోవాలి.
20. మందులు వాడేటప్పుడు, చేతులకు ప్లాస్టిక్ తొడుగులు, మొఖానికి మునుగులును దరించాలి.

కొన్ని సందర్భాలలో మందులు చల్లేవారు. ప్రమాదానికి గురి అవ్వవచ్చు. అలాంటప్పుడు క్రింద ప్రధమ చికిత్సను మన రైతాంగం తెలుసుకోవాలి. ప్రధమ చికిత్సను వెంటనే అమలు చేసిన రోగిని ప్రమాదం నుండి తప్పించవచ్చు.

1. గోరు వెచ్చని అరగ్లాసుడు నీటిలో 2 చెంచాల ఉప్పును కలిపి త్రాగించి వాంటి అయ్యేటట్లు చూడాలి.
2. శరీరం మీదపడిన వెంటనే సబ్బుతో కడిగాలి, బట్టను

తీసి శుభ్రపరచుకోవాలి.

3. మందుల గాలి పీల్చిపడిపోయిన రోగికి మంచి గాలి తగిలేటట్లుగా చూడాలి.
4. మందులు కంటిలో పడిన 10 నిమిషాల పాటు మంచినీటితోగాని, సెలైన్‌తోగాని కడగాలి.
5. ఆర్గోన్ ఫాస్ఫరస్ మందులయిన మలాథియాన్, క్విన్‌థాఫెన్, ఫనలోన్, మోనోక్రోటోఫాస్ మొల మందులు మ్రింగిన రోగికి ఎట్రోఫిన్ సల్ఫేటు 4 మి.లీ 15 నిమిషాలకు ఒక్కసారి చొప్పున సూది మందు ఇప్పించాలి.
6. క్లోరినేటెడ్ హైడ్రోకార్బన్స్ అయిన ఎండోసల్ఫాన్, డి.డి.టి. మొల మ్రింగిన రోగి కడుపు నుండి మందును కక్కించిన పిదప ఎక్సివేటెడ్ చార్కోల్, మెగ్నీషియం ఆక్సైడ్, టేనిక్ ఆసిడ్ 2 : 1 : 1 నిష్పత్తిలో 300 మి.లీ. నీటిలో కలిపి త్రాగించాలి. విరోచనాలకు సాల్టు ఇప్పవచ్చు.
7. ఎలుకల మందు అయిన జింక్ ఫాస్ఫైడ్ మ్రింగిన రోగికి ఉప్పునీటిని త్రాగించి మందును కక్కించాలి. కక్కించిన తరువాత 5 మి.లీ. పోటాషియం పరమాంగ నేటు మందును గ్లాసు నీళ్ళలో కరిగించి త్రాగించాలి.
8. ప్రథమ చికిత్స జరిగిన తరువాత వెంటనే రోగిని వైద్యుని దగ్గరకు తరలించి పరీక్షలు చేయించి మందులు వాడాలి.

ఇన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయి గనుక పురుగు - తెగుళ్ళు మందులు వాడే ముందు జాగ్రత్తలు గురించి తెలుసుకొని మందులు ఉయోగించేటప్పుడు, పాటించి విలువ గల ప్రాణానికి అపాయం రాకుండా చూచు కోవాలి. అదే మాదిరిగా ముందులను వాడు స్ప్రేయర్లును, డస్టర్లుకు రిపేర్లు రాకుండా చూచుకోవాలి.

★

అధునాతన పరిశోధనతో మీ సౌభాగ్య్యానికి హామీ ఇచ్చుటకు గాను రైతు
సోదరులకు నమ్మకమైన మిశ్రులు ఇద్దరు ఒకటైనారు.

ఐ.టి.సి. జెనెకా రిమిమెడ్- అత్యుత్తమమైన రలయిక.
ఐ.టి.సి ఆదర్శ మరియు ఐసిఐ విత్తనాల యందుగల
మీ విశ్వాసమునకు ఇప్పుడు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి
గాంచిన సంస్థ జెనెకా ద్వారా మీకు హైబ్రిడ్
విత్తన సాంకేతికతను అత్యాధునిక పరిశోధనా
పరిజ్ఞానంతో జోడించి, సరిసంపదలకు హామీ

నిచ్చే అత్యుత్తమ హైబ్రిడ్ విత్తనాలను భారత
దేశ రైతులకు అందిస్తున్నారు!

ప్రొద్దు తిరుగుదుపువ్వు, మొక్కజొన్న, జొన్న,
నజ్జ, ప్రత్తి, పశుగ్రాసం జొన్న విత్తనాలు మరియు
ఇంకా ఎన్నెన్నో.. ..

ITC ZENECA

రిజిస్టర్డ్ ఆఫీస్: 31, నరోజిని జేవి రోడ్, సికింద్రాబాద్-500 003

Roundel is the registered trademark of Imperial Chemical Industries Plc. UK

ZENECA

Adarsh

are the registered trademarks of the respective companies

ULKA-40386

వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు విద్యుత్ కనెక్షన్లు - ధరఖాస్తుదారులకు సూచనలు

అప్లికేషన్ 'ఎ' ఫారము ఉచితముగా సెక్షన్ ఆఫీసు నుండి గాని ఎలక్ట్రిసిటీ రెవెన్యూ ఆఫీసు నుండిగాని పొందవచ్చు. 'ఎ' ఫారములో వివరములు పూరించి రిజిస్ట్రేషన్ రుసుం రూ.25/-లు చెల్లించి సెక్షన్ ఆఫీసులో ధఖలు చేయాలి. సెక్షన్ ఆఫీసరు అప్లికేషన్ ఫారము ధఖలుకు రుజువుగా రసీదు, రిజిస్ట్రేషన్ రుసుము పొందినట్లుగా మరొక రసీదు యిస్తారు.

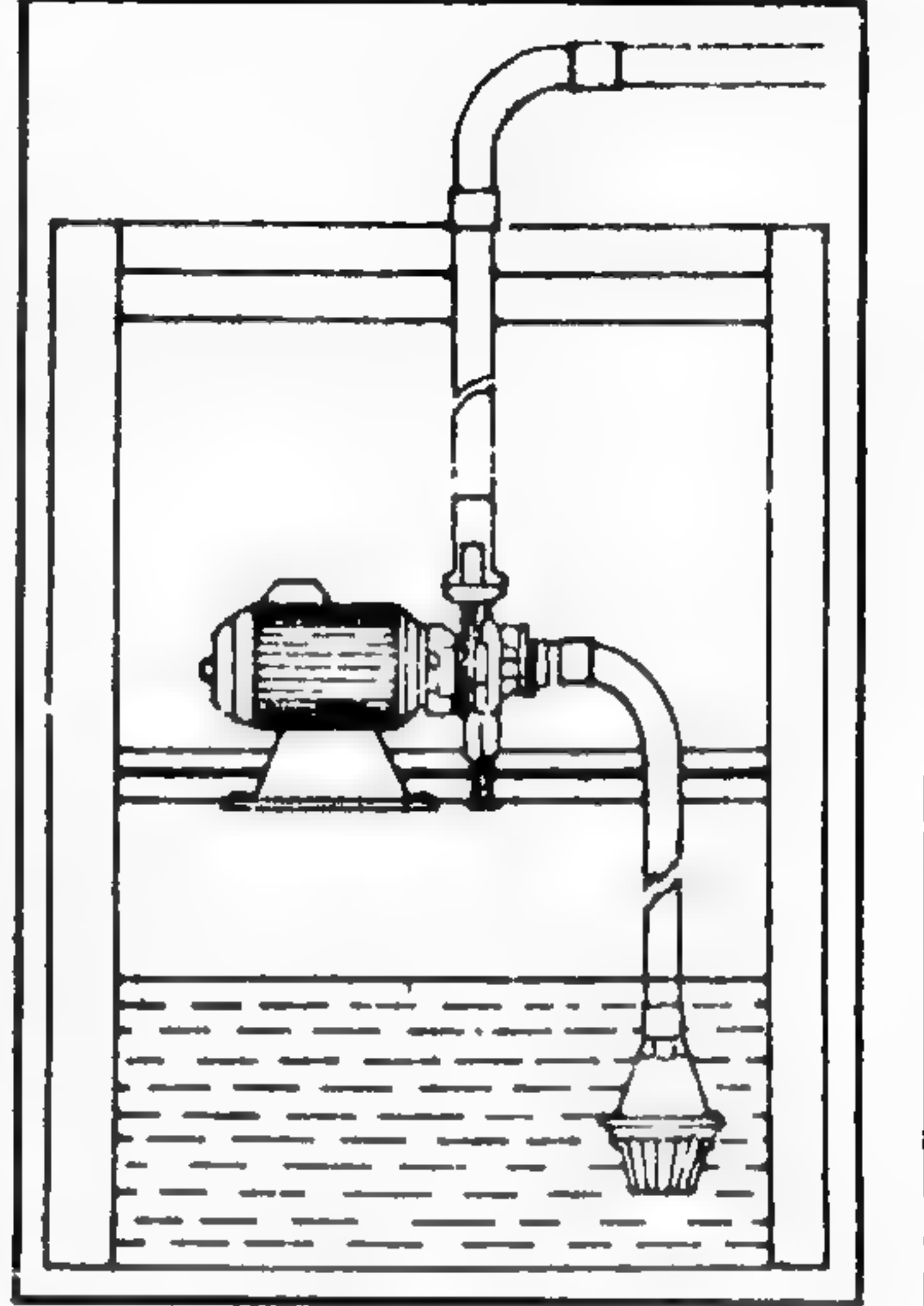
సెక్షన్ ఆఫీసరు ధరఖాస్తును రిజిస్టరు చేసుకొని సదరు క్రమసంఖ్యను తెలుపును. ధరఖాస్తుదారు పై రెండు రసీదులను జాగ్రత్తగా ఉంచుకొనవలెను. సెక్షన్ ఆఫీసరు మీ పంపు సెట్టు ప్రాంగణమును పరిశీలించి ఎస్టిమేటు తయారు చేస్తారు. ధరఖాస్తుల మంజూరు వాటి ధఖలు తేదీల వరుస క్రమముననుసరించి చేయబడును. మీ ధరఖాస్తు మంజూరు అయిన విషయము మరియు ఎప్పటిలోగా సర్వీసు ఇవ్వబడును అను విషయము మీకు తెలియజేయ బడును. పంపుసెట్టుకు నిర్ణయించిన ఖర్చు కంటే హెచ్చు వ్యయముతో కూడిన పథకములు వెంటనే మంజూరు చేయబడవు. మంజూరు కాని ధరఖాస్తుల విషయమై ధర ఖాస్తుదారులకు ఆరు నెలలలో తెలియచేయబడును. ఇట్టి ధరఖాస్తులు ఆరు నెలల లోపల తిరిగి పరిశీలించబడును. కొత్త ధరఖాస్తులతో కలుపుకొనినచో నిర్ణయించిన ఖర్చు పరిమితిలోనికి వచ్చిన యెడల ధరఖాస్తు వెంటనే మంజూరు చేయబడును.

ధరఖాస్తుల మంజూరు తేదీల క్రమమును అనుసరించి ధరఖాస్తుదారుల ప్రాధాన్య క్రమ జాబితాలు మండల వారీగా రూపొందింపబడును.

వార్షిక మండల విద్యుత్ కార్యాచరణ ప్రణాళికలో సూచింపబడినట్లు, సంవత్సరములో ఇవ్వగల వ్యవసాయ పంపుసెట్ల సర్వీసు కనెక్షన్ల ధరఖాస్తుదారుల ప్రాధాన్య క్రమ జాబితాలు బోర్డు యొక్క సంబంధిత మండల వినియోగదారుల సేవా కేంద్రములు, సబ్స్టేషన్లు, సబ్ డివిజను ఆఫీసుల వద్దనే కాక మండల రెవెన్యూ ఆఫీసు నోటీసు బోర్డుపైన ప్రదర్శింపబడును. పై కార్యాచరణ ప్రణాళికలో

ప్రాధాన్య క్రమ జాబితాలు నెలల వారీగా పునర్విభజింపబడి ధరఖాస్తుదారులకు ఏ నెలలో కనెక్షన్ ఇవ్వబడునో తెలుపబడును.

రెండు మాసములు ముందుగానే సంబంధిత సెక్షన్ ఆఫీసరు ధరఖాస్తుదారులకు కట్టవలసిన సర్వీసు కనెక్షన్ చార్జీలు, డిపాజిట్లు, ఎల్.టి. ఒప్పందం వివరములను లిఖిత పూర్వకముగా తెలుపగలరు. ఈ సూచనమేరకు సర్వీసు కనెక్షన్ చార్జీలు, డిపాజిట్లు చెల్లించి, ఎల్.టి. ఒప్పందం పూరించి దాఖలుచేసి, పంపుసెట్లను అమర్చుకొని కనెక్షన్ తీసుకొనుటకు తయారుగా ఉండవలెను. సర్వీసు కనెక్షన్ చార్జీ హార్డ్‌వేర్‌కు రూ.25/- వంతున అసిస్టెంట్ అక్కౌంట్స్ ఆఫీసరు (ఎక్స్‌పెండిచర్) లేదా సంబంధిత డివిజన్‌ల్ ఇంజనీరు (ఆపరేషన్) పేరు మీద, సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ హార్డ్‌వేర్‌కు రూ.20/- వంతున అసిస్టెంట్ అక్కౌంట్స్ ఆఫీసరు (రెవెన్యూ) పేరు మీద క్రాస్ డి.డి. రూపములో మాత్రమే చెల్లించాలి.

ప్రాధాన్య క్రమ జాబితాలలోగాని, వాటి ఆచరణలోగాని ఏదైనా విభేదాలు ఏర్పడిన సదరు విభేదాలను సంబంధిత నియోజక వర్గ సలహాకమిటీ దృష్టికి తీసుకురావలెను. ఈ కమిటీ విచారించి న్యాయ నిర్ణయం చేయగలదు. వ్యవసాయ పంపుసెట్ల సర్వీసు ధరఖాస్తుదారులు పై విషయములు గమనించి వారి వంతుల ప్రకారము విద్యుత్ కనెక్షన్లను పొందగలరు.

(ఎ.పి.ఎస్.ఇ.బి. వారు విడుదలచేసిన కరపత్రం ఆధారంగా...)

లాభాల ప్రైవేటీకరణ - నష్టాలజాతీయకరణ

- శ్రీ కె. అశోక్ రావు

సోదరీ సోదరులారా!

ఈనాడు ప్రభుత్వరంగంలో జరుగుతున్న మార్పులు గురించి మాట్లాడమన్నారు.

తెలుగులో మనం పబ్లిక్ సెక్టార్ ని ప్రభుత్వరంగం అంటారు. అది తప్పు. హిందీలో సార్వజనిక క్షేత్ర అంటారు. దీనిని తెలుగులో సర్వజనుల క్షేత్రం అనాలిగాని, ప్రభుత్వక్షేత్రం అనకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎందువల్లనంటే ఇది పి.వి. నరసింహారావు క్షేత్రం కాదు, మన్మోహన్ క్షేత్రం కాదు మెహరాగారి క్షేత్రం కాదు, ఇది ప్రజల క్షేత్రం. ప్రజల పెట్టుబడితో, కార్మికుల శ్రమతో ఏర్పాటైన క్షేత్రం. అందువలన వీటిని ప్రజారంగ (Public Sector) సంస్థలనడమే సరైనది.

మనదేశంలో ప్రైవేటురంగం అనేది లేదు. అసలు ప్రైవేటు రంగం ఎక్కడవుంది? ఒక పరిశ్రమను స్థాపిస్తే, ఆ పరిశ్రమను స్థాపించిన వారి పెట్టుబడి మహా అయితే 10% ఉంటుంది. మిగతాడబ్బంతా బ్యాంకులు, ఆర్థిక సంస్థలు, షేర్ల మార్కెట్ నూ ప్రజల నుండి వసూలు చేసిన ధనం, ప్రభుత్వం ఇచ్చే ప్రోత్సాహక గ్రాంట్లు.... ఇదంతా ప్రజల ధనమే. అందుకని వీటిని ప్రైవేటు యాజమాన్యంలో ఉన్న పబ్లిక్ రంగ సంస్థలనాలి.

ఈనాడు ఆర్థిక మంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ గారు ప్రతిదానికి ప్రైవేటీకరణ చేస్తే కాంపిటేషన్ వల్ల సమర్థత పెరిగి పోతుందంటున్నారు. కాని ఇది ఆయనే అంటున్నారా? లేక ఇతరులు చెబుతున్నది ఆయన అంటున్నారా? అనేది ఆలోచించాలి. నా అభిప్రాయంలో మనదేశంపై వరల్డ్ బ్యాంక్, IMF మరియు డంకెల్ డ్రాఫ్ట్ (గాట్) అనే మూడు శక్తులు మనదేశంపై దాడి చేస్తున్నాయి. ప్రపంచ బ్యాంక్, IMF లు మనదేశానికి అప్పులిచ్చి కొన్ని షరతులు పెట్టారు. వాటిలో ముఖ్యమైనవి రూపాయిని డీవాల్యూ చేయమనటం, డీ-రెగ్యులేట్ చేయమనడం, ప్రైవేటీకరణ చేయమనడం. వీటిని మన ప్రభుత్వం తు.చ. తప్పకుండా ఆచరించడాన్ని బట్టి చూస్తుంటే ప్రైవేటీకరణ చేయాలని మన ఆర్థిక మంత్రి గారు ఎవరు చెప్పింది అంటున్నారో మీరే అర్థం చేసుకోగలరు.

ప్రైవేటీకరణ చేయడం వలన అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే ప్రభుత్వానికి క్రాస్ - సబ్సిడైజ్ చేసే అవకాశం పోతుంది. ఈనాడు విద్యుత్ సరఫరా రంగంలో రాష్ట్ర విద్యుత్ బోర్డులు ఏర్పాటు చేస్తున్నాయి. వ్యవసాయ రంగానికి తక్కువ ధరకూ, పారిశ్రామిక రంగానికి ఎక్కువ ధరకూ విద్యుత్ ను అమ్ముతున్నాయి. అంటే ఒక వేళ నష్టం వస్తే రెండో చోట ఎచ్చరికతో ఆనష్టాన్ని ఛార్జీ చేయవచ్చునని అంటున్నారు. దీనినే "క్రాస్

సబ్సిడైజేషన్" అంటారు. బ్యాంకుల రంగంలో వ్యవసాయ రంగానికి పారిశ్రామిక రంగం కంటే తక్కువ వడ్డీకి అప్పులిస్తారు. ఉదాహరణకు RTC ని తీసుకోండి. హైదరాబాద్, విజయవాడల మధ్య ఎంత దరిద్రంగా నడిపినా లాభాలు వస్తాయి. అదే మారుమూల గ్రామాలకు ఎంత సమర్థతతో నడిపినా లాభాలు రావు. అంటే కొన్ని రంగాలలో లాభం కలుగుతుంది. కొన్ని రంగాలలో నష్టం కలుగుతుంది. పబ్లిక్ సెక్టర్ లో అయితే ప్రభుత్వం ఈ లాభ నష్టాలను క్రాస్ - సబ్సిడైజ్ చేయగలుగుతుంది. ఆరకంగా పేద ప్రజలకు సేవలు, సదుపాయాలు అందిస్తుంది పబ్లిక్ సెక్టర్. దానినే గనక ప్రైవేటీకరణ చేస్తే నష్టం కలిగే చోటుకు ప్రైవేట్ సెక్టర్ వాడెవడూ వెళ్ళడు. దానర్థం ఏమిటి? లాభాల ప్రైవేటీకరణ - నష్టాల జాతీయకరణ. క్రాస్ - సబ్సిడైజేషన్ వల్ల వచ్చే నష్టాల్నే తట్టుకోలేక పోతున్న ప్రభుత్వం, దానిని కూడా తీసేసి, నష్టాల్ని జాతీయకరణ చేస్తే వచ్చే పెద్ద పెద్ద నష్టాల్ని తట్టుకోగలదా? తట్టుకోలేదు. తట్టుకోలేకపోతే ఏమవుతుంది? ఈనాడు పేద ప్రజలకు అందుతున్న సదుపాయాలూ, సేవలూ కోల్పోవలసి వస్తుంది. అంటే పేద ప్రజలకు విద్యుత్ దొరుకుతుంటే దాన్ని మానేయాలి. RTC బస్సుక్కుతుంటే దాన్ని ఎక్కడం మానేయాలి. రైతులకు తక్కువ వడ్డీలకు అప్పులు దొరకవు. కాబట్టి ప్రైవేటీకరణ వలన ప్రభుత్వం తను క్రాస్ సబ్సిడైజ్ చేసే శక్తిని కోల్పోతుంది. దాని మూలంగా ప్రజలను ఇబ్బందులకు గురి చేస్తుంది.

ప్రభుత్వ రంగం విఫలమైందని, అసమర్థతతో నడుస్తున్నదని ప్రధాన మంత్రి గారంటున్నారు. నిజంగా ఇది విఫలమైందా? అసమర్థతతో నడుస్తుందా? ఒక్కో సెక్టర్ గురించి చూద్దాం.

పౌరవిమానయాన రంగాన్ని తీసుకోండి. ఈ సెక్టర్లో ఇండియన్ ఎయిర్ లైన్స్ కి గుర్తింపజేసిన ఉండేది. ఈ రవాణా రంగంలో ప్రైవేటీకరణంటే రూట్లు ప్రైవేటు పరం అవుతాయి. వాహనాలు కావు. ప్రస్తుతం మన ప్రభుత్వం చేసిందేమంటే లాభాల్నోచ్చే రూట్లన్నింటినీ ప్రైవేటు పరం చేసింది. నష్టాల్నోచ్చే రూట్లన్నీ ఇండియన్ ఎయిర్ లైన్స్ కి ఇచ్చింది. లాభాల్నోచ్చే రూట్లేమిటంటే ఢిల్లీ, బాంబే, కలకత్తా, మద్రాసు, హైదరాబాద్, బెంగళూరు, గోవా, కొచ్చిన్... ఈ నగరాల మధ్య విమానాలను ఎక్కడ నుండి ఎక్కడికి నడిపినా లాభాల్నోచ్చే నష్టాల్నోచ్చే రూట్లేమిటంటే మూర్తి ఈశాన్య ప్రాంతం, సోర్ట్ బ్లెయిర్, అన్ని మారుమూల ప్రాంతాలు,

చిన్న రాష్ట్రాల రాజధాని నగరాలు, భోపాల్, పాట్నా, అన్ని విహారయాత్రా స్థలాలు ఆగ్రా, ఖజురాహో, జైపూర్.... ఇవన్నీ ఆపరేషన్ లాస్ రూట్లు. ప్రైవేట్ వాళ్ళి దమానియాగానీ, ఈస్టెబ్లీష్ గానీ, ఎవడైనా గానీ ఈ నష్టాలొచ్చే రూట్లలోకి విమానాలు నడపరు. ఈ రూట్లలో ఇండియన్ ఎయిర్లైన్స్ చచ్చినట్లు నడపాలి. అంటే ప్రభుత్వం ఏం చేస్తోంది? - లాభాల ప్రైవేటీకరణ, నష్టాల జాతీయకరణ.

ఇంకో విషయం ఏమిటంటే ప్రపంచంలో ప్రస్తుతం విదేశీ విమాన సంస్థల 20 బిలియన్ డాలర్ల నష్టాల్లో ఉన్నాయి. ఈ నష్టాలనుండి వాటిని రక్షించడానికి మనదేశానికి విదేశీ విమాన సంస్థలను ఆహ్వానిస్తున్నారు. వాళ్ళోస్తే ఒంగోలుకు, రాజమండ్రికి విమానాలు నడుపుతారా? విదేశీ విమానాలను మన గగనతలంలో విహరించనీయటం మనదేశ రక్షణావసరాల దృష్ట్యా అభిలషనీయమా? ఇటీవల ఈ శాఖామంత్రి గారు ప్రైవేటు విమానసంస్థల విమానాలు నడపటం చట్టబద్ధం చేయటానికి చట్టం సవరించబోతున్నామని ప్రకటించారు అంటే ఇప్పటివరకూ చట్ట విరుద్ధంగా ప్రైవేటు విమానాలు తిరుగుతున్నట్లేగా? చట్టానికి వ్యతిరేకంగా వ్యవహారం సాగుతుంటే ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉిరుకున్నట్లేగా? ఇదీ మన నూతన ఆర్థిక విధానం అమలు!

ఇంతకూ ప్రభుత్వం ఇండియన్ ఎయిర్లైన్స్ లో పెట్టుబడి పెట్టింది రు.50 కోట్లు మాత్రమే. ఆ తర్వాత ఈ సంస్థకు బడ్జెట్ లో ఎటువంటి కేటాయింపులూ, సహాయమూ చేయలేదు. ఈరోజు ఆ సంస్థ ఆస్తుల విలువ వందలకోట్ల రూపాయలలో ఉంది.

అడ్డమైన చోటల్లా విమానాశ్రయాలు పెట్టి, విమానాలు నడిపించి నష్టపడి కూడా చట్టబద్ధంగా ప్రవర్తిస్తూ ప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వక పోయినా మొత్తంమీద ఆస్తులను జమచేసిన ఇండియన్ ఎయిర్లైన్స్ ది అసమర్థతా? చట్ట విరుద్ధంగా నడిపే ప్రైవేటు సంస్థలది సమర్థతా?.....

విద్యుత్ శక్తి రంగాన్ని చూడండి. మన విద్యుత్ శక్తి రంగం పరిస్థితిని గమనిస్తే 'చిల్లుపడిన బాల్చీ ఎప్పుడైనా విండుతుందా?' అన్న ప్రశ్న గుర్తుకు వస్తుంది. మనదేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాల విద్యుత్ బోర్డులు రు.4000 కోట్లు నష్టం కలిగి ఉన్నాయి. ఈ నష్టం ఎందువలన కలుగుతోంది? ఉత్పత్తి ఖర్చుకూడా గిట్టుబాటు కాని ధరకు వ్యవసాయానికి సరఫరా చేయడంవల్ల కలిగే నష్టం దాదాపు రు.5800 కోట్లు. గృహవసరాలకు కూడా తక్కువ ధరకే విద్యుత్ శక్తిని సరఫరా చేయడం వల్ల నష్టం రు.1900 కోట్లు. ఈ మొత్తం కలిపితే రు.7700 కోట్లు అవుతుంది గాని, రు.4000 కోట్లు అవెదు కదా! అంటే మిగతా రు.3,700 కోట్లు పరిశ్రమలు

మరియు వాణిజ్యరంగాల నుండి క్రాస్ సబ్సిడైజ్ చేస్తున్నాం. అయితే వ్యవసాయ రంగానికి సరఫరా చేసే విద్యుత్ శక్తి ధరను పెంచితే దాని పర్యావసానం ఏమిటి? పండ్ల ధరలు పెరుగుతాయి. వ్యవసాయ పంటలు ధరలు పెరుగుతాయి. దీని ప్రభావం రాజకీయంగా, సాంఘికంగా ఆర్థికంగా కూడా ఉంటుంది.

ఈ వరిస్థితుల్లో ప్రపంచ బ్యాంక్ వాళ్ళు చెప్పేదేమిటంటే "మీరు నష్టాల్లో ఉన్నారు, కాబట్టి విదేశీ కంపెనీలను పిలిచి వాళ్ళచేత ఇక్కడ పవర్ ప్లాంట్ లను పెట్టించండి. అది ఒక్కటే మార్గం" అంటున్నారు. అది ఒక్కటే మార్గమని మన రాష్ట్రంలోనే జేగ్రుపాడులో GVK ఇండస్ట్రీస్ వారు ఒక పవర్ ప్లాంట్ పెడుతున్నారు. మన ప్రభుత్వం వద్ద డబ్బు లేదు. విదేశీవాళ్ళు వచ్చి పెట్టుబడి పెడుతున్నారు. దానిలో తప్పేముంది? చూడ్డానికి బాగానే కనిపిస్తుంది. కాని దానిలోని అసలైన విజాలు ఏమిటి? ఈ విదేశీ కంపెనీలు ఒక మెగావాట్ విద్యుత్ కు రు.4 కోట్లు పెట్టుబడి పెడతారు. అంటే 1000 మె.వా.ల పవర్ స్టేషన్ కు రు.4000 కోట్లు ఖర్చు చేస్తారు. అదేమన NTPC అయితే రు.2000 కోట్లతోనే పూర్తి చేయగలదు. అలాంటప్పుడు విదేశీ కంపెనీలను ఆహ్వానించడం మనకు లాభమా? ఈ డబ్బుంతా విదేశీ కంపెనీలే తెచ్చుకుంటే మనకేమిటి?! అని మీలో ఎవరైనా అడగవచ్చు. అక్కడేవుంది కిటుకు. దానిలో 50% అంటే రు.2000 కోట్లు ఇండియన్ సేవింగ్స్ అంటే మనం బ్యాంకుల్లోనూ, LIC లోనూ దాచుకున్న సొమ్ము నుండి ఇస్తుంది మన ప్రభుత్వం. ఆ రు.2000 కోట్లతోనే మన NTPC పబ్లిక్ సెక్టర్ లో నిర్మించగలదు. నిధుల కొరతవల్లనే విదేశీ కంపెనీలను ఆహ్వానిస్తున్నాం అని ప్రభుత్వం వాదించడంలో అర్థం ఏమైనా ఉందేమో చూడండి! పైగా విదేశీ కంపెనీలకు వారి పెట్టుబడిపై 16% లాభాలు గ్యారంటీగా ఇస్తుంది మన ప్రభుత్వం. దీని అర్థం ఏమిటి? ప్రజల సొమ్మును పబ్లిక్ గా విదేశీ కంపెనీలచేత లూటీ చేయించడం కాదా? ఇప్పుడు ఎన్రోన్ కంపెనీ మహారాష్ట్రలో దబోల్ వద్ద 2000 మె.వా. పవర్ ప్లాంట్ కడుతుంది. దీనికి మన బొగ్గును ఉపయోగించరు. సౌదీ అరేబియా నుండి సహజ వాయువు (LNG) నే దిగుమతి చేస్తారు. మహారాష్ట్ర SEB వాళ్ళు యూనిట్ విద్యుత్ కు ఎన్రోన్ వారి నుండి ఈనాటి ధరల్లో రు.2.40 పైసలకు కొంటారు. ఆ పవర్ ప్లాంట్ పూర్తయ్యే సరికి దానిధర యూనిట్ కు రు.4.10 పై అవుతుందని ప్రభుత్వ అంచనా. అంటే దీనికి ఏధరా పెరగకపోతే సహజ వాయువు ధరపెరిగినా ఈ రు.4.10 పై.లు ఇంకా పెరుగుతుంది. అదే గనక మన NTPC ప్రాజెక్టు అయి వుంటే యూనిట్ ధర రు.1.20 పై.లు అలాగే ఉంటుంది. దీనిని బట్టి మన ప్రభుత్వం చేస్తున్నదేమిటి? దీనివల్ల విద్యుత్ ధరలు

తగ్గుతాయా? పెరుగుతాయా? SEBలనురు.4.10 పై.ల చొప్పున ప్రభుత్వం కొనమంటుంటే ఇది రాష్ట్ర విద్యుత్ బోర్డుల నష్టాన్ని పూడ్చేవిధం అవుతుందా? లేకపోతే మరింత నష్టాల్లోకి తోసి విధం అవుతుందా?

ఇప్పుడు ఆయిల్ సెక్టార్లో ఏమాతుంది? ఈ చమురు రంగంలో పలానా చోట ఆయిల్ ఉన్నదీ లేనిదీ కనుక్కొని, ఆయిల్ ఉన్నదని నిర్ధారించడానికి ఎక్కువ పెట్టుబడి ఖర్చవుతుంది. మన ONGC వాళ్ళు ముక్తా, పన్నా, రేవా, ... అనేకచోట్ల చమురు నిల్వలు ఉన్నాయని గుర్తించి, నిర్ధారించారు. ఎక్కువ పెట్టుబడి ఖర్చుచేసి, శ్రమపడి, చమురు ఉన్నదని గుర్తించి, నిర్ధారించిన స్థలాలను మన ప్రభుత్వం విదేశీ కంపెనీలకు ఇచ్చి వాళ్ళ చేత చముర్ని బయటకు తీయిస్తున్నది. దీన్ని బయటకు తీసుకురావడానికి బొగ్గు గనులలాగ బోపలికెళ్ళి తీసుకు రావసరం లేదు. ఒక చిల్లు గనక చేయగలిగితే సహజవత్తిడి ద్వారా చమురు దానంతట అదే బయటకు వస్తుంది. ఈ చిల్లును విదేశీ కంపెనీలు చేస్తాయట. మన ONGC చేయలేదట. ఎందుకట? మనదగ్గర చిల్లు చేయటానికి డబ్బులేదట! అదేగనక నిజమైతే మన దేశంలో, మన బాంబే హై లో మన ONGC వాళ్ళు ఒకటన్న చమురు బయటకు తీస్తే అడ్మినిస్ట్రేట్ ధర రు.1500/-లు ఇచ్చి, విదేశీకంపెనీలకు మనం ఆయిల్ ఉందని నిర్ధారించినచోట వాడు చిల్లుచేసి ఒకటన్న చమురు బయటకు తీయటానికి అడ్మినిస్ట్రేట్ ధర రు.4500/- (అంతర్జాతీయ ధరలలో) ఎలా ఇస్తున్నారు? ఇదంతా చూసిన తర్వాత, మనదేశం స్వతంత్రదేశం కాదేమో, వలసగా మారిందేమో అనే అనుమానం వాకు కలుగుతుంది.

రెండోవైపు చూడండి. ఎటువంటి మూర్ఖుడైనా "ఏమయ్యా ఒక కొట్టులో ఇంకో కొట్టువాడొచ్చి సామాన్లమ్ము కోగలడా" అని అడిగితే, "నీకేమన్నా పిచ్చెక్కిందా, ఎలా అమ్ముకొంటాడు" అని ఎదురు ప్రశ్నిస్తాడు. కాని మనం చూస్తున్నదేమిటి. ఇండియన్ ఆయిల్ పెట్రోల్ బంకుల్లో మోబిల్ ఆయిల్ లూబ్రికెంట్ల నమ్ముతున్నారు. IBP పెట్రోల్ బంక్లో కాలైక్స్ వాళ్ళ లూబ్రికెంట్స్ అమ్ముతున్నారు. ఈ కాలైక్స్ వాళ్ళు IBP లూబ్రికెంట్స్ను అమెరికాలో అమ్ముకోనిస్తారా? ఈ మోబిల్ ఆయిల్ వాళ్ళు ఇండియన్ ఆయిల్ వాళ్ళ లూబ్రికెంట్స్ని అమ్ముకోనిస్తారా?

ఆయిల్ బిజినెస్లో మనం నిత్యం వాడే పెట్రోలు, డీజిల్ అమ్మితే లాభాలెక్కువరావు. లూబ్రికెంట్స్, LPG లలో చాలా లాభాలొస్తాయి. వీటిని ప్రైవేటీకరణ చేస్తున్నారు. అంటే ఏమిటి? లాభాల ప్రైవేటీకరణ, నష్టాల జాతీయకరణ.

ఎరువుల పరిశ్రమను చూడండి! డి.ఎ.పి. ఎరువును

అమెరికన్ కంపెనీలు అమెరికా రైతులకు 260 డాలర్లకు అమ్ముతూ మనకు 166 డాలర్లకు అమ్ముతున్నారు. ఈ ఎరువు తయారీకి కావల్సిన ముడిసరుకు ఖరీదే 186 డాలర్లు. అయినా 166 డాలర్లకే అమ్ముతున్నారంటే దానర్థం ఒకటే. దేశంలో వున్న డి.ఎ.పి. కర్మాగారాలను మూయించేసేయటమే వారి లక్ష్యం. ఒకసారి మూసేసిన తర్వాత 1. ఆ కర్మాగారాలను చవగ్గా కొనేసి డి.ఎ.పి. ఎరువును తయారు చేసి వాణ్ణి వచ్చిన ధరకు అమ్ముతారు. లేదా 2. వారి దేశాలనుంచే ఎరువును దిగుమతిచేసి చిత్తం వచ్చిన ధరకు అమ్ముకుంటారు. మన డి.ఎ.పి. కర్మాగారాలు మూతపడి పోతే వాటిలో పెట్టిన పెట్టుబడి వ్యర్థం అవుతుంది. నిరుద్యోగం పెరుగుతుంది. గుర్తుంచుకోవాల్సిన ముఖ్యమైన విషయమేమంటే విదేశీ డి.ఎ.పి. పరిశ్రమలు ఇలా కుట్రపన్ని దేశీయ పరిశ్రమలు మూతపడి పోవటానికి భారత ప్రభుత్వం వత్తాసు పలుకు తోంది!

ఇప్పుడు సైనాన్స్ సెక్టార్లో LIC ని చూద్దాం

ఇన్సూరెన్స్ అంటే ఏమిటి? ఒక ఇన్సూరెన్స్ వాడు వచ్చి మీతో మాట్లాడి మీకు ఒక పాలసీ అమ్మి పోతాడు. ఏం కొన్నావయ్యా అని అడిగితే మీరు పాలసీ కొన్నానంటారు. పాలసీ అంటే ఏంటయ్యా అని అడిగితే ఆ పాలసీ కొన్నానంటారు. పాలసీ అంటే ఒక ప్రామిస్. ఒక హామీ. ఏమిటా హామీ? "నీవు గనక చస్తే మీ ఆవిడకి ఇంత డబ్బు ఇస్తుంది LIC, నీవుగనక బ్రతుకుతే నీకింత 'డబ్బు ఇస్తుంది' అదీ హామీ. ఈ హామీ నీకిచ్చి నందుకు "నీవు ఇవ్వాల్టి నుండి నాకు డబ్బు లివ్వమంటుంది LIC. ఆపాలసీ ఇచ్చి వెంటనే LIC వాడు గుడికెళ్ళి దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తాడు. "బాబూ, వీడు చావకుండా ఉండాలిరా నాయనా, లేకపోతే నాకు నష్టమాతుంది." అని. డబ్బులిచ్చి పాలసీ కొన్న ఆసామి దేవునిదగ్గరకెళ్ళి "ఈ LIC క్లోజ్ అవకూడదు బాబోయ్, 40 ఏళ్ళ దాకా బ్రతికే ఉండాలి" అని ప్రార్థిస్తాడు. అది క్లోజ్ అవుతే ఏమాతుంది? పాలసీ కొన్నవాళ్ళ ప్రీమియం అంతా పోతుంది.

ఈ ఇన్సూరెన్స్ బిజినెస్లో పాలసీ కొన్నవాడు LIC బ్రతకాలని కోరుకుంటాడు. LIC వాడు పాలసీ కొన్నవాడు చావకూడదని కోరుకుంటాడు. ఈ రెండూ ఒకరి కొకరు బ్రతికే ఉండాలి. ఇదీ ఇన్సూరెన్స్ బిజినెస్.

ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం ఏం చేస్తోంది? మల్ట్రా కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు విదేశీ కంపెనీలను ఆహ్వానిస్తున్నారు. వారు మనవద్దనుండి పెట్టుబడులు సేకరించి చేతులెత్తేస్తే మీరేం చేస్తారు, మీ ప్రభుత్వం ఏం చేస్తుంది? భోపాల్లో ఉన్న ఒక విదేశీ కంపెనీ కారణంగా 5000 మంది ప్రజలు మరణిస్తే దానికి మన ప్రభుత్వం ఏంచేయగలిగింది? ఈకోర్టుకు, ఆ కోర్టుకి తీరునాయి... 28...

వ్యవసాయ రంగంలో పశ్చిమ బెంగాల్ సాధించిన అభివృద్ధి-ఒక సమీక్ష

వ్యవసాయ రంగంలో పశ్చిమ బెంగాల్ సాధించిన అభివృద్ధిని నేడు దేశమంతా గుర్తిస్తున్నది. మేధావులు, ఆర్థిక వేత్తలు, ప్రణాళికా వేత్తలు ఈ అంశాన్ని ప్రత్యేకంగా విశ్లేషిస్తున్నారు. రెండు కారణాలను ప్రధానంగా అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు.

ఒకటి : భూసంస్కరణలను పటిష్టంగా అమలు జరపడం;

రెండు : పంచాయితీ వ్యవస్థ ద్వారా పరిపాలనలో ప్రజల్ని భాగస్వాములను చేయడం.

గత 17 సంవత్సరాల వామ పక్షపాలనలో పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం అనేక విజయాలను సాధించింది.

1992-93లో రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి - 4.3 శాతం పెరిగింది.

1992-93లో ఇదే సం దేశంలో - 4 శాతం మాత్రమే పెరిగింది.

93-94లో దేశ స్థూల ఉత్పత్తి - 3.8 శాతం పెరగగా

ఇదే కాలంలో పశ్చిమ బెంగాల్ సాధించింది- 4.5 శాతం

ఈ అభివృద్ధిలో ప్రధాన భాగ స్వామి వ్యవసాయ రంగం. వ్యవసాయాన్ని కేంద్రంగా చేసుకొని ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు జరిపిన అభివృద్ధి పథం యొక్క పర్యవసానమే ఇది.

పశ్చిమ బెంగాల్ వ్యవసాయ విధానంలో కీలక సమస్య భూమి. అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే "ఆవరేషన్ బార్గా" పేరుతో 14 లక్షల మంది కౌల్దార్లకు రక్షణ కల్పించింది. అంతకు మునుపు వీరు భూస్వాములు దోపిడి క్రింద నలిగిపోతుండేవారు. పండిన పంటలో మూడింట రెండు వంతులు వాళ్ళే లాక్కుపోయే వాళ్లు. ఇప్పుడు పరిస్థితి మారింది. గ్రామాల్లో "కిసాన్ సభ" వేళ్ళానుకుంది. ప్రభుత్వ చట్ట పకారం కౌల్దార్లకు నాలుగింట మూడు వంతులు రావాలి. ఉదాహరణకు ఎకరం భూమిలో 25 బస్తాలు పండితే గతంలో 8 బస్తాలు మాత్రమే రైతు కొచ్చేవి. నేడు 20 బస్తాలు వస్తున్నాయి. రెండున్నర రెట్లు ఆదాయం పెరిగింది. ఫలితంగా కౌల్దార్ల జీవితంలో వెలుగు ప్రసరించింది.

రెండవ ముఖ్య సంస్కరణ భూ పరిమితి చట్టాన్ని సమగ్రంగా అమలు జరపడం. ఇప్పటి వరకు 9 లక్షల 20 వేల ఎకరాల మిగులు భూమిని పంచి దేశంలోనే ప్రథమ స్థానంలో వుంది. ఇది మొత్తం దేశంలో పంచిన భూమిలో 20 శాతం. మరో 21/2 లక్షల ఎకరాల భూమి కోర్టు పెండింగులో వుంది. అయితే మన రాష్ట్రానికి అక్కడకు తేడా వుంది. ఏమిటంటే కోర్టు పెండింగులో వున్న భూమి మన దగ్గర

భూస్వాములనుభవిస్తుండగా అక్కడ రైతులనుభవిస్తున్నారు.

పై రెండు చట్టాలను అమలు జరపడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్నో చిక్కులను ఎదుర్కొన్నది. ముఖ్యంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం అనేక విధాలా అడ్డు పడుతూ వచ్చింది. ఈ చట్టాలను రాష్ట్రపతి ఆమోదము వేయకుండా సంవత్సరాల తరబడి తొక్కిపెట్టారు. స్థానిక భూస్వాములు ఎన్నో కుట్రలుపన్నారు. అయినా రైతు సంఘం (కిసాన్) పతాకనీడన రైతు కూలీలంతా ఏకమై తమ హక్కుల్ని కాపాడుకున్నారు. వీరికి మద్దతుగా వామ పక్ష ప్రభుత్వం నిలబడింది. ఏక్కడా భూస్వాముల కనుకూలంగా పోలీసు వ్యవహరించలేదు. సివిల్ కేసుల్లో పోలీసులు జోక్యం చేసుకోవడం లేదు.

ఈ సంస్కరణల ఫలితంగా దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన జీవిస్తున్న వారి సంఖ్య గణనీయంగా తగ్గింది.

1977-78లో జనాభాలో 52.2 శాతం

1983-84లో జనాభాలో 43.8 శాతం
1987-88 లో జనాభాలో 27.6 శాతానికి క్రమంగా
తగ్గింది. ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తిలో రికార్డు సాధించింది.
1976 లో ఆహారోత్పత్తి 74 లక్షల బన్నులు
1991-92లో ఆహారోత్పత్తి 132 లక్షల బన్నులు
(ఇదే కాలంలో మన రాష్ట్ర ఉత్పత్తి 119 లక్షల
బన్నులు మాత్రమే)

అఖిల భారత ఉత్పత్తిలో మన వాటా 7 శాతం కాగా
పశ్చిమ బెంగాల్‌ది 8 శాతం.
ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి బెంగాల్‌లో పెరుగుదల శాతం
34% - హర్యానాలో పెరుగుదల శాతం 24% - పంజాబ్‌లో
పెరుగుదల శాతం 23%.
చేపలు, అటవీ ఉత్పత్తుల పెంపకంలో కూడా పశ్చిమ
బెంగాల్ దేశంలోనే ప్రథమ స్థానం ఆక్రమించింది.

అంతర కృషి ప్రాధాన్యత

అధిక దిగుబడి సాధించడంలో అంతర కృషి ఎంతో ప్రాధాన్యత
వుంది. ముఖ్యంగా వర్షాధార ప్రాంతాల్లో కలుపు నివారణకు, నేలలోని తేమ
సంరక్షణకు ఇది ఎంతో అవసరం. మెట్ట ప్రాంతాల్లో అంతర కృషి దంతె, లేదా
గుంటక ద్వారా చేయాలి. కలుపు కొద్దిగా వున్న తరుణంలోనే మరియు
వర్షాలు వడిన తర్వాత నేలలోని తేమ అనిరే పోకుండా నేలలోనే వుండి పైరు
పెరుగుదలకు ఈ అంతర కృషి అవశ్యకత ఎంతో వుంది. అంతర కృషి వల్ల
భూమిపై పొర గట్టిదనం పోయి, గుల్లబారి, నల్లిడవడానికి పెరిగే పైరు వేళ్లకు
గాలి అందివ్వడంలో సహాయ పడుతుంది. ఈ అంతర కృషిలో భాగంగానే
2వ, 3వ దశ వేసే యూరియాను కూడా (నత్రజని సరఫరాకై) వేసినట్లయితే

మట్టిలో కలిసి వేరుకు అందుతుంది. ఇలా చేయడం వల్ల అవిరి రూపంలో
యూరియా నష్టపోకుండా అప గలుగు తుంది. అరుదటి పైర్లకు కూడా ఈ
అంతర కృషి ఎంతో అవసరం. అంతర కృషి అయ్యే ఖర్చును తగ్గించడానికి
ప్రధాన పైరును సూచించిన విధంగా స్థానిక దూరం పాటించాలి. దంతెలకు
జడ్డగం లాంటివి కట్టి యూరియాను నేలలో కలిపేలా చేయవచ్చు. అంతర
కృషి ప్రధానంగా భూమి మొత్తం పైరు అల్లకోక ముందే, మరియు ఎత్తుగా
పెరగక ముందే చేయాలి. వరికి కలుపుతీసి యూరియాను చల్లి అంతర కృషి
చేయవచ్చు. కలుపు తీయు సమయంలో నేల కొంత వరుకు గుల్లబారి మొక్క
వేళ్లకు గాలి అందేలా లోడ్చుడుతుంది.

చేనుకు చేవ, రైతుకు రాక్కం - గ్రోమోర్

కోరమాండల్ ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్

1-2-10, సర్గార్ పటేల్ రోడ్, సికింద్రాబాద్-500 003

ఉద్యమ వార్తలు

బెల్లం రైతుల సదస్సు :

చక్కెర కుంభకోణంలో ప్రసిద్ధిగాంచిన కేంద్రమంత్రి కల్పనాథ్ రాయ్ ఈసారి బెల్లం రైతులపై వచ్చారు. చక్కెర ఉత్పత్తి తగ్గడానికి చెరకును బెల్లానికి మళ్లించడమే కారణమని, కాబట్టి బెల్లం ఉత్పత్తిని నిషేధించాలని ఆయనకో అర్థరాత్రి ఐడియావచ్చింది (చక్కెర యజమానులతో పార్టీలు జరిగేది అర్థరాత్రి పూటేగదా!) వెంటనే ప్రకటన ఇచ్చేశారు. దాంతో బెల్లం రైతాంగం యావత్తు బెంబేలు పడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘం దీన్ని తీవ్రంగా ఖండించింది. ఇది రైతాంగం హక్కుని, దీన్ని నిషేధించడం చట్టవిరుద్ధమని పేర్కొన్నది. విశాఖ జిల్లా రైతు సంఘం వెంటనే చొరవ తీసుకొని జూలై 20వ తేదీన అనకాపల్లిలో సదస్సు ఏర్పాటు చేసింది. దీనికి ముందుగా కరపత్రాలు వేసి గ్రామగ్రామాన ప్రచారం చేశారు. వ్యాపారస్తుల్ని, గుమస్తాలను కూడా ఆహ్వానించారు.

ఈ సదస్సుకి దాదాపు 400 మంది హాజరైనారు. రాష్ట్ర రైతుసంఘం అధ్యక్ష కార్యదర్శులు శ్రీ బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావు (యం.యల్.ఎ.) శ్రీ వి. శ్రీనివాసరావు పాల్గొని సందేశం ఇచ్చారు. సదస్సుకు జిల్లా అధ్యక్షులు శ్రీ పి.వి. రమణ అధ్యక్షత వహించారు. జిల్లా నాయకులు శ్రీ పి. జగన్నాథం, శివ, అప్పారావు, సి.ఐ.టి.యు. నాయకులు శ్రీ నర్సింగ రావు, వ్యవసాయ కార్మిక సంఘ నాయకులు శ్రీ బాల కృష్ణ తదితరులు పాల్గొన్నారు. చెరకు పరిశోధనా కేంద్రం సీనియర్ రిసర్చి ఆఫీసరు శ్రీ రామకృష్ణారావు గారు పాల్గొని ప్రనంగిన్నూ బెల్లాన్ని నిషేధించడం ఏవిధంగా అశాస్త్రీయమో సోదాహరణంగా వివరించారు. అనంతరం రైతుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు కూడా ఇచ్చారు.

ఆఖరున సదస్సు ఏకగ్రీవంగా తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. బెల్లం నిషేధం ఆలోచన విరమించుకోవాలని,

లేనిపక్షంలో రైతాంగం ఆందోళనకు సిద్ధంకావాలని, క్రషర్స్ కు లైసెన్సు పద్ధతి ఎత్తివేయాలని, విద్యుత్ కు వ్యవసాయం కేటగిరి కిందే ఛార్జి వసూలుచేయాలని సదస్సు డిమాండ్ చేసింది.

రైతాంగ సమస్యలపై మిత్రపక్షాల ధర్నాలు :

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న రైతు వ్యతిరేక విధానాలకు నిరసనగా జూలై 25న అన్ని జిల్లా కేంద్రాలలో పెద్ద ఎత్తున ప్రదర్శనలు ధర్నాలు జరిగాయి. దాని కొనసాగింపుగా 27, 28 తేదీలలో డివిజన్, మండల కేంద్రాల్లో కూడా ధర్నాలు జరిగాయి. తెలుగుదేశం, సిపిఐ, (యం), సిపిఐ పార్టీలు ఈ పిలుపునిచ్చాయి.

రాష్ట్ర కార్యవర్గ సమావేశం :

ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘం రాష్ట్ర కార్యవర్గ సమావేశం జూలై 28, 29 తేదీలలో శ్రీ బోడేపూడి వెంకటేశ్వరరావు అధ్యక్షతన విజయవాడలో జరిగింది. గత రెండు మాసాలుగా జరిగిన కార్యకలాపాలనివేదికను కార్యదర్శి శ్రీ వి. శ్రీనివాస రావు ప్రవేశపెట్టగా దానిపై 14 మంది చర్చల్లో పాల్గొన్నారు.

రాష్ట్రంలో ఇప్పటికీ చినుకులు తప్ప వర్షాలు పడక పోవడాన్ని సభ్యులు ప్రస్తావించారు. ముఖ్యంగా దక్షిణ తెలంగాణ, ఉత్తర, దక్షిణకోస్తా, రాయలసీమ జిల్లాల్లో పరిస్థితి దారుణంగా వున్నది.

కొత్తగా వ్యవసాయానికి పెట్టుబడి దొరక్క రైతులు అల్లాడుతున్నారని, ప్రైవేటు అప్పులపై వడ్డీలు విపరీతంగా వున్నాయని, సాపైటీలు గత బాకీలను అడ్జస్ట్ చేసుకోవడం తప్ప కొత్తగా రుణాలు మంజూరు చేయడంలేదని సభ్యులు ఆరోపించారు.

ఆగస్టు శాసనోల్లంఘన ఉద్యమాన్ని

జయప్రదం చేయండి :

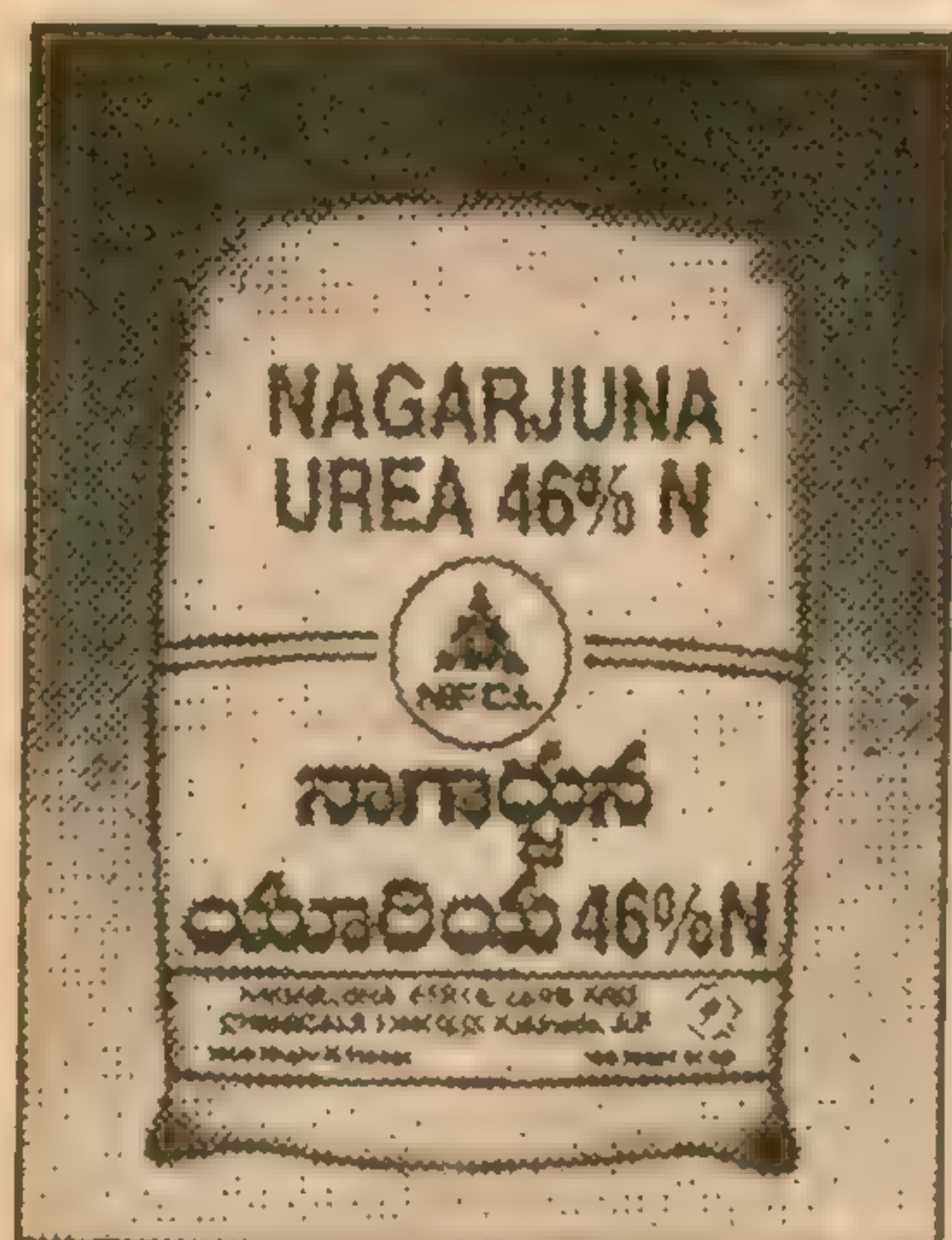
కేంద్ర ప్రభుత్వ నూతన పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక

Serving society through industry...

Nagarjuna Fertilizers and Chemicals Limited,
a company committed to improving
agricultural productivity through application
of modern technology. To help the farmer get
the best out of his land and make him more
prosperous.

Taking rural economy on the road
to self-sufficiency.

Nagarjuna Fertilizers
and Chemicals Limited

Nagarjuna Hills Hyderabad 500 482

Image No. NFCL-491

విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ఆగస్టు, సెప్టెంబర్ మాసాల్లో జరిగే వివిధ కార్యక్రమాలను జయప్రదం చేయాలని రైతు సంఘం పిలుపునిచ్చింది. జాతీయ ప్రజాసంఘాల వేదిక పిలుపునను సరించి ఆగస్టు 9న గ్రామాలు, మండల కేంద్రాల్లో ప్రదర్శనలు, సెప్టెంబర్ 20 రైల్వోకో, 27న కాగడాల ప్రదర్శన, 29న జనరల్ నమ్మే, హార్వస్టు జయప్రదం చేయాలి.

వామపక్ష పార్టీలు ఇచ్చిన పిలుపుపై ఆగస్టు 15న వలంటీర్ల ప్రతిజ్ఞా దినం, ఆగస్టు 24న హైదరాబాద్ లోనూ 29 నుండి సెప్టెంబర్ 1 వరకు మండల కేంద్రాల్లోనూ, సెప్టెంబర్ 2న జిల్లా కేంద్రాల్లో జరిగే శాసనోల్లంఘన పీకేటింగ్ కార్యక్రమాన్ని జయప్రదంచేయాలని రైతు సంఘం రాష్ట్ర కార్యవర్గం విజ్ఞప్తి చేసింది. ఈ సందర్భంగా ఆరెన్జింగ్ వారు బెయిల్ ను అపై చేసుకోరు.

మృత వీరులకు జోహార్లు :

రాష్ట్రకార్యవర్గ సమావేశారంభంలో ఇటీవల మృతి చెందిన ఉత్తరకొరియా అధ్యక్షులు కిమ్-ఇల్-సంగ్, తూర్పు జర్మనీ మాజీ అధ్యక్షులు ఎరిక్ హానెకర్, ఏలూరు మహిళా సంఘం నాయకురాలు శ్రీమతి తాన్నసింహాచలం, ఖమ్మం, జిల్లాకు చెందిన లింగావెంకయ్య, వట్టికోటి రామకోటయ్య, కృష్ణా జిల్లాకు చెందిన మాకినేని వెంకటేశ్వరరావు, ఎర్రేని రాఘవయ్య, నెల్లూరు జిల్లాకు చెందిన శివరామసుబ్బయ్య గార్ల మృతికి జోహార్లర్పించింది.

సమావేశం ఆఖరున జాతీయ అంతర్జాతీయ పరిస్థితులపై సంఘనాయకులు శ్రీ కొరటాల సత్యనారాయణ (సీపిఐ (యం) రాష్ట్ర కార్యదర్శి) ఉపన్యసించారు.

బోదెలు చేయండి ఆముదంపంట దిగుబడి పెంచండి

మెట్ట సేద్యంలో ఆముదం పంట మొలకెత్తిన 25-30 రోజుల తరువాత సమతలంపై (వాలుకు అడ్డంగా) బోదెలు చెయ్యటంవల్ల, వర్షపునీరు సద్వినియోగమై పంట దిగుబడి 10-15 శాతం అధికంగా వస్తుందని ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధనల్లో కనుగొనబడింది. మన రాష్ట్రంలో ఆముదాన్ని సామాన్యంగా తేలిక భూముల్లో వర్షాధారపంటగా పండిస్తారు. ఈ భూములు లోతు తక్కువగా వుండి, వర్షపునీటిని ఎక్కువ పరిమాణంలో పీల్చుకొని, నిల్వచేసి మొక్కకు సమర్థవంతంగా అందించలేవు. అందువల్ల, మామూలు సేద్యంలో ఆముదం పైరుబెట్టును ఎక్కువ కాలం తట్టుకోలేక, పైరు ఎదుగుదల తగ్గిపోయి, దిగుబడి తగ్గిపోతుంది. వర్షం రాగానే, నేలలోనికి పీల్చబడని నీరు ఉపరితలం మీద కొట్టకపోయి, నేలకోతలకు, భూసార నష్టానికి కలిగిస్తుంది. ఇదే బోదెలు ఏర్పాటుచేయటం వల్ల, నేలలో ఎక్కువ శాతం నీరుపీల్చబడి, నేలకోత, భూసార నష్టం తగ్గిపోయి ఫలితంగా, బెట్టుకాలంలో పైరు బెట్టును సమర్థవంతంగా తట్టుకొని, బాగా పెరిగి, అధిక దిగుబడి ఇస్తుంది. వర్షం నీరు సద్వినియోగమవుతుంది.

డా! మేడూరి శింగారావు

ఈ బోదెలు ఏర్పాటు చేయడం చాలా తేలిక. ఆయ్యే ఖర్చు నామమాత్రమే. కాని ఆదాయం 10-15 శాతం అధికంగా ఉంటుంది. బోదెలను “బోదెనాగలి”తో గాని లేదా మామూలు “కట్టెనాగలి”తో గాని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ఆముదాన్ని 60-90 సెం.మీ. సాళ్ళలో వేస్తారు ఈ సాళ్ళమధ్య ‘బోదెనాగలి’ లేదా కట్టెనాగలిని నడిపించాలి. ఇలా చేయడంవల్ల, పెరిగే వేరుకొద్దిగా కదులు తుంది. ఆముదం మొక్క వద్దచేరిన మట్టి దానికి ఊతంగా కూడా పనికి వస్తుంది. కలుపు కూడా కొంత వరకు తగ్గుతుంది. ‘బోదెలు’ వర్షపు నీటిని అధికంగా నేలలోనికి పీల్చుకోడానికి ఉపయోగపడతాయి.

అందువల్ల ఈ సీజనులో ఆముదం చేలో బోదెలను ఏర్పాటుచేసి ఆముదం ఉత్పత్తిని అధికంగా చేయండి. మీ అనుభవాల్ని తెలియజేయండి. సంతోషిస్తాం.

చెరకు పైరు వర్షా కాలపు జాగ్రత్తలు

ప్ర. వర్షా కాలంలో మురుగునీటి వలన చెరకు తోటలకు కలిగే అనర్థాలు ఏమిటి?

జ. వర్షపు నీరు చెరకు పొలాలకు మంచిదేకాని నీరు నిలవ వున్నప్పుడు వర్షపునీరైనా కూడా పైరు పెరుగుదలకు చాలా హాని కలుగజేస్తుంది. ఇప్పటి వరకు రైతులంతా తగు శ్రద్ధ తీసుకొని నీరు పెట్టి తోటలను పెంచుతున్నారు. కానీ ముఖ్యంగా గమనించాల్సిందేమిటంటే చెరకు పైరుకు వేసవిలో నీరు పెట్టడం ఎంత అవసరమో వర్షాకాలంలో నీటి విడుపు కూడా అంతకంటే

ముఖ్యం. ఎందు వల్లంటే చెరకు పైరు వ్రేళ్ళు మట్టి కణాల మధ్య నున్న గాలిని పీల్చి అందులోని ప్రాణ వాయువును గ్రహిస్తాయి. అలాగే పారే నీటిలోని ప్రాణ వాయువును కూడా కొంతవరకు గ్రహిస్తాయి. అందువల్లనే

చెరకు పైరు పారే నీటిని కొంత వరకు సహిస్తుంది. కానీ నిలవ నీటిని ఏ మాత్రమూ సహించలేదు అని చెబుతారు. నీరు నిలవయున్నప్పుడు మట్టికణాల మధ్య గల ఖాళీలు పూర్తిగా నీటిమయమై వ్రేళ్ళకు ప్రాణవాయువు అందక వ్రేళ్ళు పెరుగుదల, వ్యాప్తి కూడా పూర్తిగా తగ్గిపోతాయి. వ్రేళ్ళు వదలిన బొగ్గుపులుసు, గాలి, మురుగునీటితో కలిసి కొన్ని విషపూరితమైన ఆమ్లాలుగా మారి చెరకు వ్రేళ్ళు కుళ్ళనబ్బుగా చేసి పైరు త్వరగా వడిపోవడానికి కారణమవుతుంది. అంతేగాక క్రొత్తగా నులి వ్రేళ్ళు తొడగక పోషక పదార్థాలను గ్రహించలేదు. మొక్క ఆకుల పరిమాణం తగ్గి ఆకులు పచ్చదనాన్ని కోల్పోయి ఆహారం తయారు

చేసుకొనలేక తోటలు ఎర్రబడి చెరకులు ఎండిపోయే ప్రమాదముంది. మురుగునీరు నిలవయున్న తోటలలో చచ్చు చెరకులు కూడా ఎక్కువగా వస్తాయి. తోటలు పసుపు పచ్చగా మారటం వల్ల రైతులు చెరకు పొలాల్లో మురుగునీరు పోయిన తరువాత మురుగు నీటి వలన ఆగిన పెరుగుదలను సెప్టెంబరు-అక్టోబరు మాసాల్లో ఎరువులు వేసి భర్తీ చేయవచ్చునని అభిప్రాయపడతారు. కానీ ఆ అభిప్రాయం సరైనది కాదు.

ఆ విధంగా ఆలస్యంగా ఏడెనిమిది మాసాల్లో వేసిన ఎరువు తోట పెరుగుదలకు ఉపయోగపడకపోగా రస నాణ్యత తగ్గేటట్లు చేస్తుంది. అంటే ఇలా ఆలస్యంగా వేసిన ఎరువు వల్ల వృధాగా డబ్బు, నష్టమే కాక వంట నష్టం కూడా కలుగుతుంది. కనుక

చెరకు తోటల్లో నీరున్నప్పుడు ఆశ్రద్ధ చేయక వెంటనే ముంపుడు నీటిని వెలుపలికి తీయుట చాలా అవసరం. ఇలా చేయని ఎడల వర్షాకాలం పోయిన తరువాత మురుగు నీరు ఇంకిపోయినప్పుడు తోటలు క్రొత్త నులివ్రేళ్లు తొడగనారంభిస్తాయి. ఈ వ్రేళ్ళు అభివృద్ధికి చెరకు గడలలో నున్న చెక్కర వినియోగించబడి చెరకులోని పంచదార శతం తగ్గుతుంది. కనుక ముంపుడు నీరు తీసిన తరువాత తోటలు ఆరక మునుపే తేలికపాటి నీరు పారించాలి. ఈ విధంగా చేయటం వల్ల చెరకు వ్రేళ్ళు యధావిధిగా శ్వాసించగలిగి పైరుకు కొంత మేలు చేకూరుస్తాయి. నీటి ముంపుకు లోనగు తోటల్లో ఆకులలోని రసాన్ని పీల్చే

తెల్లనల్లి పురుగు ఎక్కువగా సోకి పైరును ఎదగనియక నష్ట పరుస్తుంది. ఎలుకల బెడద కూడా వుంటుంది. మురుగునీరు ఎక్కువగా నిలవయున్న పొలాల్లో చెరకులు ఎక్కువగా పూస్తాయి. చెరకు గడలలో బోలు ఏర్పడి తూకం తగ్గి దిగుబడులు తగ్గుతాయి. ఇట్టి తోటల నుండి చెరకు గానుగాడిన పంచదారలేక బెల్లం దిగుబడులు కూడా తగ్గుతాయి. మురుగు నీరు ఎక్కువగా వుండటం వల్ల భూ భౌతిక రసాయనిక స్వభావములు మారి క్రమేపి చౌడు భూములుగా మారే ప్రమాదముంది. చెరకు పరిశోధనా స్థానాల వారి అంచనా ప్రకారం మురుగులేని పొలాల్లో చెరకు దిగుబడి యకరాకు 35 బన్నులు పండితే మురుగు నీరున్న పొలాల్లో 27 బన్నులు మాత్రమే పండింది. అంటే మురుగువున్న పొలాల్లో 11.20 శాతం వరకు దిగుబడి తగ్గే అవకాశమున్నట్లు ఋజువైంది. కాబట్టి ముంపుడు నీరు నిలవయున్న తోటలు త్వరగా కొట్టకపోతే పంట దిగుబడి, రసనాణ్యతలో నష్టం అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువగా వుంటుంది.

ప్ర. వర్షాకాలంలో మురుగు నీరు పడకుండా ముందుగా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలేమైనా ఉన్నాయా? ఒక వేల మురుగు నీరు పడితే ఆచరించవలసిన ప్రత్యామ్నాయ పద్ధతులేమిటి?

జ. ఈ మురుగు నీటి ప్రమాదం మాగాణి భూముల్లో వల్లపు ప్రాంతాల్లో ఎక్కువగా వుంటుంది. ఇట్టి పొలాల్లో ముంపుడు నీటి బారి నుండి తోటలను కాపాడుకోవటానికి చెరకు నాటేటప్పుడే ఆ ఖండములోని రైతులంతా సామాహికంగా కలసి పెద్ద పెద్ద బ్లాకులుగ (ఖండములుగా) చెరకు నాటుకోవాలి. చెరకు పొలాల చుట్టూవున్న గట్లు చెరకు నాటుటకు ముందుగానే బరిపరచుకోవాలి. ఈ విధంగా చేయటం ప్రక్కనున్న వరి మరియు ఇతర పొలాలలోని నీరు చెరకు పొలాలపై బడే అవకాశం తగ్గుతుంది. ఇట్టి పొలాల్లో పొలం తయారు చేసేటప్పుడ సుమారు 30-40 అడుగుల కొక ఊట కాలువ 20-30 అంగుళాలు లోతు వుండేటట్లుగా తీసుకోవాలి. ఈ విధంగా ఊట కాలువలు తీస్తే వర్షాకాలంలో చాళ్యలోని నీరంతా ఈ ఊట కాలువలోనికి వస్తుంది. పొలములోని వాలును బట్టి ఈ ఊట కాలువలను లోతైన మురుగుకాలవలలోనికి తీయాలి. మురుగు కాలువలోనికి తీసిననీటిని పొలము విస్తీర్ణమును బట్టి గూడతో కాని, నత్తగుల్లలతో కాని లేక పెద్ద కమతాలైతే ఆయిల్ ఇంజన్లు లేక ఎలక్ట్రిక్ మోటార్ల సహాయంతో

గాని ఈ మురుగు నీటిని బయటకు తీసి వేయాలి. ఈ విధంగా చేయటం వల్ల ఎకరాకు సుమారు 400-450 రూపాయలు ఖర్చు అయినప్పటికీ మురుగునీరు నిల్వ లేకుండా చేయడం వల్ల ఎకరాకు 7-10 బన్నులు అధికంగా పొందవచ్చు. అంటే సుమారు 3,500/- నుంచి 5,000/- రూపాయల వరకు అదనపు ఆదాయమన్న మాట. వర్షాకాలంలో నీటి ముంపుకు గురయ్యే పొలాల్లో చెరకు తోటలు ఎంత ముందుగా నాటితే అంత మంచిది. ముందుగా నాటిన తోటలు లేత తోటల కంటే బాగా నీటి ముంపుకు తట్టుకొంటాయి.

ప్ర. వర్షాకాలంలో మురుగు నీరు పడకుండా తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు చెప్పారు. ఇవిగాక రైతాంగం తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు ఇంకా ఏమైనా ఉన్నాయా?

జ. నీటి ముంపుకు గురయ్యే పొలాల్లో చెరకు పండించాలంటే ముంపు తట్టుకొనే, పూతరాని రకాలను ఎన్నుకొని నాటడం మంచిది. ఈ రకాలలో ముందరగా పక్వానికి వచ్చే 84ఎ 125, ఆలస్యంగా పక్వానికి వచ్చే కో 7219, 83ఎ 288 రకాలను నాటడం మంచిది. ముందరగా పక్వానికి వచ్చే కో 6907 వంటి రకాన్నికూడా నీటి ముంపుకు గురయ్యే ప్రాంతాల్లో ముందరగా నాటడం కొంతవరకు మంచిది.

నీటి ముంపుకు గురయ్యే పొలాల్లో చెరకు పండించవలసిన పరిస్థితులేర్పడినప్పుడు వర్షాకాలం వచ్చే ముందు అంటే జూన్-జూలై మాసాల్లో ఎకరాకు రెండు బస్తాల మ్యూరేట్ ఆఫ్ పొటాష్ను విధిగా అందించడం ద్వారా వర్షాకాలంలో ముంపుడునీరు పడినప్పటికీ చెరకు తోటలను ముంపునీటిద్వారా కోల్పోయే పెరుగుదల, గడల బరువును, పెంచుకోవచ్చు. అంతేగాక చచ్చు చెరకుల శాతం కూడా తగ్గి రసనాణ్యత, చెరకు దిగుబడులు పెంచుకోవచ్చు. సామాన్యంగా మన రాష్ట్రంలో జనవరి నుండి ఏప్రిల్ మాసాంతం వరకు చెరకు నాటి పెంచటం జరుగుతుంది. ఈ విధంగా పెంచిన తోటలు జూన్ మాసాంతము నుండి నైరుతి రుతుపవన వర్షప్రభావానికి గురి కావలసి వస్తుంది. నైరుతి రుతుపవన వర్షాలు సామాన్యంగా మన ప్రాంతంలో జూన్ మాసాంతము నుండి అక్టోబరు మాసాంతము వరకు 70-80 దుక్కుల వర్షపాతానికి తక్కువ లేకుండా కురుస్తుంటాయి. అధిక వర్షాలు కురిస్తే మాగాణి భూములలో పండించే చెరకు తోటలు జలమయమై మురుగు వెలుపలకు తోడే

మీరు కొనాలనుకొంటున్న వాటికోసం ఇప్పటి నుంచే పథకాలు రూపొందించండి.

పోస్టాఫీస్ టైం డిపాజిట్లు

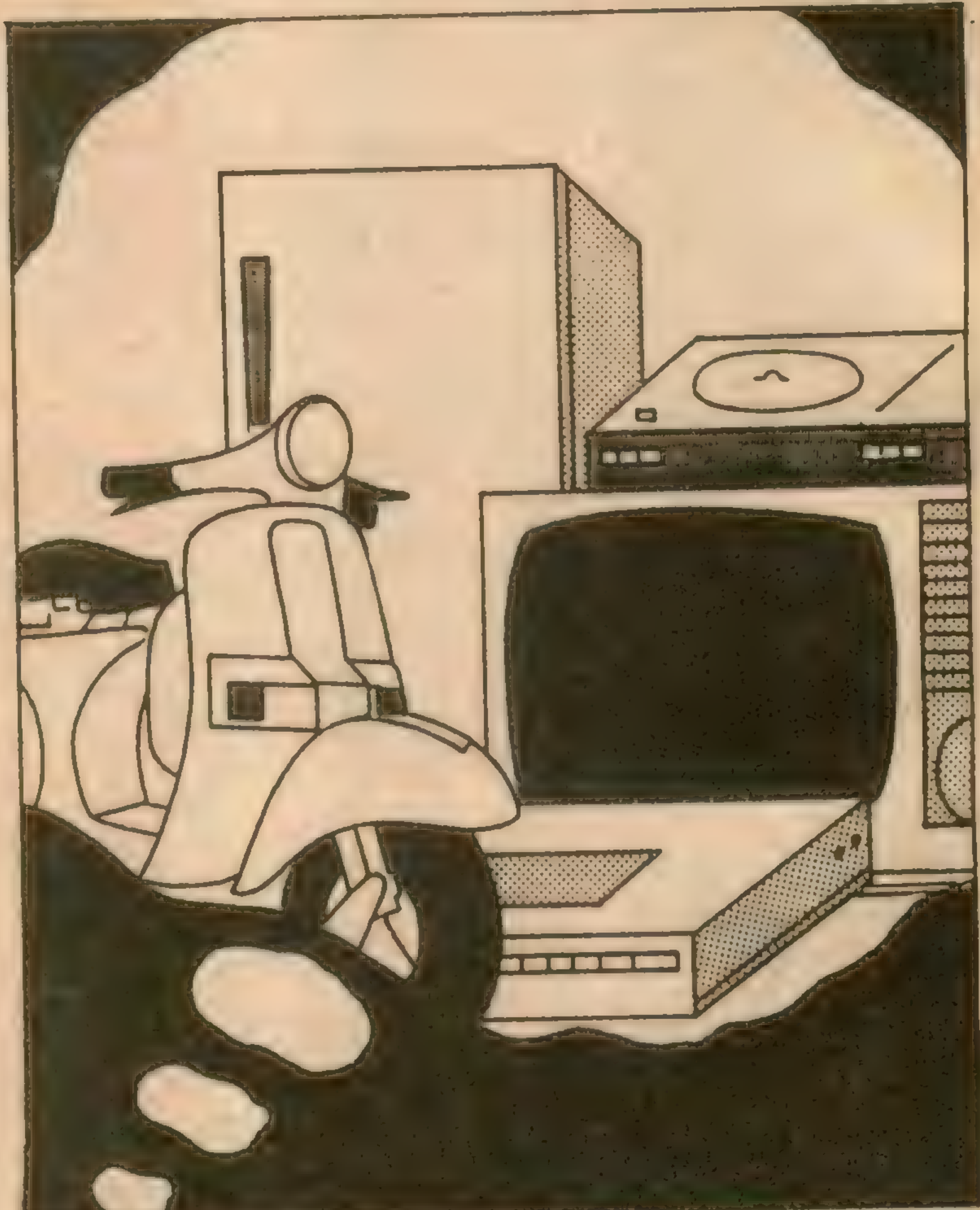
మీ దగ్గర పెట్టుబడి పెట్టడానికి లేదా భవిష్యత్ అవసరాల కోసం కొంత మొత్తం ఉంటే అందుకు తగ్గ ఆదర్శప్రాయమైన పథకం ఇది. పన్ను ఆదా చేసుకోవడానికి, ఆకర్షణీయమైన లాభాలకు ఇది ఎంతో ఉపయుక్తమైనది.

- కనీస డిపాజిట్ రూ. 50/- గరిష్ట పరిమితి లేదు.
- వడ్డీ రేట్లు వార్షిక వడ్డీ

1 సంవత్సరం ఖాతాలకు	10.5%
2 సంవత్సరాల ఖాతా	11%
3 సంవత్సరాల ఖాతా	12%
5 సంవత్సరాల ఖాతా	12.5%
- వడ్డీ 3 నెలలకు ఒకసారి మచిలపు. ఏడాదికి ఒకసారి చెల్లింపు.
- ఆదాయం పన్ను చట్టం 80 ఎల్. సెక్షన్ కింద వడ్డీపై రాయితీ.
- పరిపక్వతకు ముందే విత్‌డ్రాయల్ సౌకర్యం.
- బ్యాంకులకు లేదా ప్రభుత్వానికి 'సెక్యూరిటీ' గా సమర్పించుకునేందుకు చక్కని సాధనం.

మా గతర పథకాలు

- ఇందిరా వికాస వ్రతం
- కిసాన్ వికాస వ్రతం
- 1992 జాతీయ పొదుపు పథకం
- ఐదేళ్ళ పోస్టాఫీసు రికరింగ్ డిపాజిట్ అకౌంట్లు
- పోస్టాఫీసు సేవింగ్స్ ఖాతా
- పోస్టాఫీసు నెలసరి ఆదాయ పథకం
- జాతీయ పొదుపు నర్టిఫికేట్ (8వ ఎదుదల)
- వదిహేనేళ్ళవరకా భవిష్యనిధి ఖాతా

పోస్టాఫీస్ టైం డిపాజిట్లు

మరిన్ని వివరాలకోసం
మీ దగ్గరదాని పోస్టాఫీసు లేదా
తహసీల్దారును లేదా కలెక్టరేట్ లేదా
జిల్లా పొదుపు అధికారి, జాతీయ
పొదుపు లేదా ఆదాపత్ర - మెంబర్‌షిప్
సుప్రచించండి.

కమిషనర్ చిన్న మొత్తాలు,
5వ అంతస్తు, అన్నారెస్సె భవను,
ఐఐఐ రోడ్, అదిల్షా,
హైదరాబాద్ 500 001.
ఫోన్: 234412

ఈ రోజు కూపనను పూర్తి చేసి కమిషనర్ గారికి పంపించండి.

ఈ పథకంలో నాకు అసక్తి ఉంది. అన్ని వివరాలు నాకు
పంపండి.

పేరు : .....

చిరునామా .....

పథకం .....

Shruti

మీ జీవితానికి మా లక్ష్యం

అవకాశములుండక విపరీతమైన నష్టానికి గురి అవుతాయి. ఇట్టి పాలాలకు చెరకు నాట్లకు ముందే లోతుడుక్కి పెట్టి చెరకు నాటినట్లయితే, చెరకు పైరు వ్రేళ్ళు బాగా లోతుకు పోయి, తోటలు తేలిక గాలులకు పడిపోకుండా పలుత్యమే ర్పడుతుంది. అంతేగాక సామలు చేసి మొక్కల మొదళ్ళు మన్ను ఎగత్రోయటం ద్వారా కూడా వర్షాకాలంలో వచ్చే తేలిక గాలుల నుండి పైరును కాపాడుకోవచ్చు. పైరు వయస్సు ఆరేడు మాసాలున్నప్పుడు మొదటి జడచుట్టు, ఏడెనిమిది మాసాలున్నప్పుడు రెండవ జడచుట్టువేసి తోటలను పడిపోకుండా నిలగట్టడం ద్వారా కూడా వర్షా కాలంలో వచ్చే గాలుల నుండి పైరును కాపాడుకోవచ్చు. ప్ర. వర్షాకాలంలో చీడ-పీడలు ఎక్కువగా ఆశిస్తుం బాయి కదా? అవి రాకుండా తీసుకోవలసిన సస్య రక్షణ జాగ్రత్తలేమైనా ఉన్నాయా?

జ. వర్షాకాలంలో తెల్లనల్లి అనే పురుగు తక్కువగా, అలస్యం గా ఎరువువేసిన తోటల్లో, మురుగు నీరు ఎక్కువగా పడే తోటల్లో ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. ఇది ఆకు వెనుక భాగాన మధ్య ఈనెకు రెండు ప్రక్కల వలయాకారంగా గూడు కట్టుకొని, తెల్లని మచ్చలుగా వుంటుంది. ఆకుల నుండి పత్రహరితాన్ని పీల్చి వేయడం వల్ల ఆకులు పసుపు పచ్చగా మారతాయి. పైరు తెగులు పడినట్లు ఎండిపోయి వుంటుంది. ఆకులు ఆహారాన్ని తయారు చేసుకోలేక పెరుగుదల ఆగిపో తుంది.

నివారణ

దీని నివారణకు ఎకరాకు 800 మిల్లిమీటర్ల (ఒక లీటరు నీటిలో రెండు మిల్లిమీటర్ల మందు) ఎండోసల్ఫాన్

మందును 400 లీటర్ల మందునీటిలో కలిపిగాని 1.2 లీటరు (ఒక లీటరు నీటిలో 3 మి.లీ. మందు) మలాథియాన్ మందును ఎకరాకు 400 లీటర్ల నీటిలో కలిపిగాని ఆకుల అడుగు భాగం తడిసేటట్లు చల్లాలి. ఈ మందుతోపాటు పది లీటర్ల మందునీటిలో అరకిలో నుండి ఒకకిలో వరకు, యూరియా కూడా కలిపి చల్లి ఈ పురుగును నివారించు కోవచ్చు.

ఎలుకల బెడద

ఎలుకల నివారణకు ఉపయోగించడానికి వాడు మందులతో కూడిన పదార్థాలను పెట్టుటకు ముందు రెండు - మూడు రోజులు మందు లేకుండా వాటికి ప్రీతికరమైన పదార్థాలను పెట్టి తరువాత మందు కలిపిన పదార్థాలను ఎరగా వేయాలి. స్థానిక చెరకు అభివృద్ధి మండలి ద్వారా ఉచితంగా ఇవ్వబడుతున్న "జింకు ఫాస్ఫేట్" మందు 20 గ్రా. + 20 గ్రా. నూనెను అలవాటు చేసిన ప్రతి కిలో పదార్థములో కలిపిన తరువాత ఎలుకలున్న ప్రాంతంలో పెట్టిగాని లేక "అల్యూమినియం ఫాస్ఫేడ్" బిళ్ళలను కలుగులలో వేసి, వాటిని మూసివేయడం ద్వారా గాని ఎలుకలను నివారించుకోవచ్చు. ఇంతేకాక మామూలుగా త్రవ్వి పట్టించడం, బుట్టలు పెట్టించడం ద్వారా కూడా నివారించుకోవచ్చు.

కాబట్టి ఇప్పుడు మనం చెప్పుకున్న పద్ధతులను ముందుగానే విధిగా పాటించితే వర్షాకాలంలో పైరు ముంపుడు నీటి బారినుండి గాని, చీడ-పీడల బారి నుండిగాని కాపాడు కొని అధిక ఫలసాయాన్ని పొందవచ్చు.

(ఆకాశవాణి విజయవాడకేంద్రం సౌజన్యంతో)

కరువు ప్రాంతాల ప్రకటన బూటకత్వం

దీర్ఘకాల రైతాంగ ఆందోళన తర్వాత వర్షాకాల ప్రారంభంలో 224 మండలాలను కరువు ప్రాంతాలుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ఇందులో శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 12 మండలాలున్నవి. కాని ప్రభుత్వ గెజిట్

నోటిఫికేషన్లో 4 మండలాలను మాత్రమే ప్రకటించారు. ఇంతకన్నా మోసం మరొకటున్నదా? ప్రభుత్వ బూటకత్వా నికి ఇంతకన్నా వేరే నిదర్శనం అవసరమా?

ప్రభుత్వం ప్రకటించిన మండలాలు (12) (శ్రీకాకుళం జిల్లా)	గెజిట్లో ప్రకటించిన మండలాలు (4)
కంచలి, సోంపేట, జలుమూరు, కవిటి, వజ్రపు కొత్తూరు, ఆముదాల వలస, రాజం, నరసన్నపేట, గార, రణస్థలం, లావేరు, జి.సిగడాం	కంచలి, రాజం, రణస్థలం, లావేరు

ఈ జిల్లాలో ఇంతకవరకు నష్టపోయిన రైతాంగానికి పంటల భీమా పథకాన్ని కూడా వర్తింపజేయలేదు.

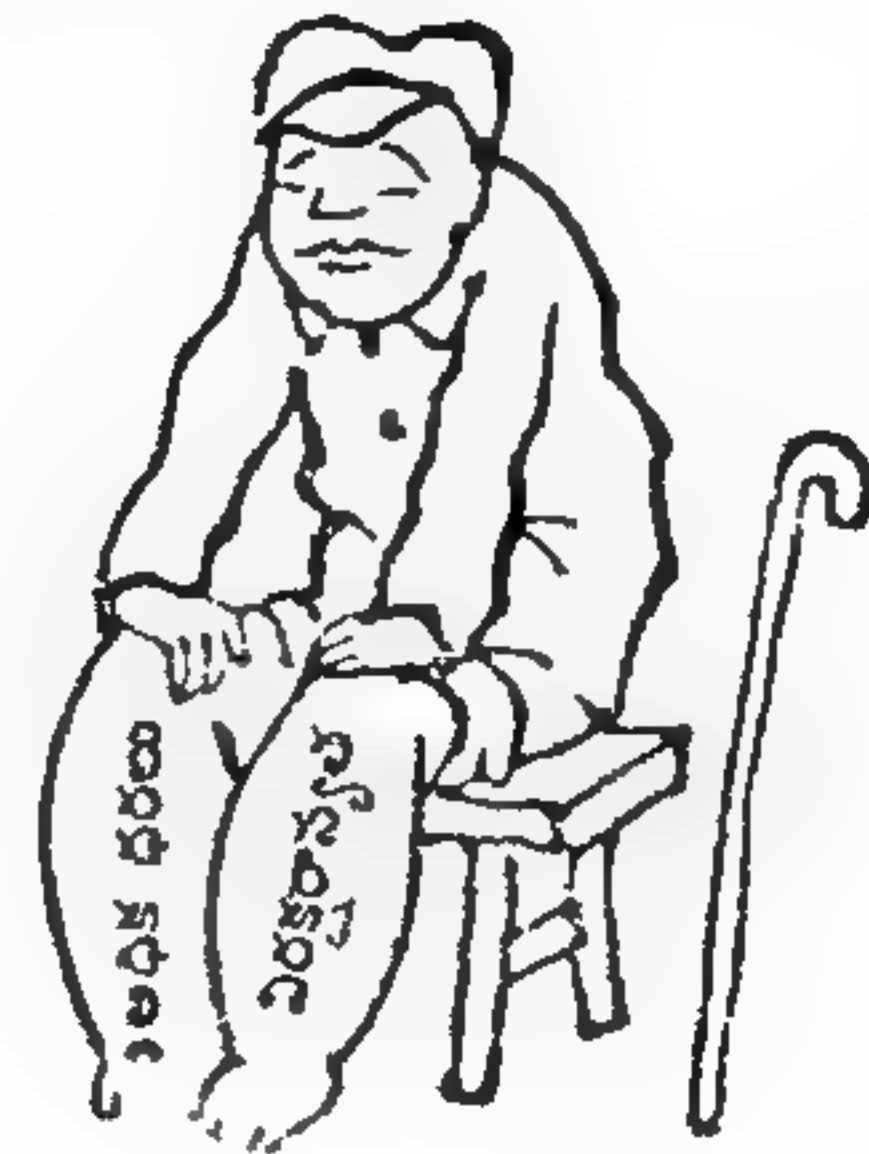

లిరగడం తప్ప ఏం చేయలేకపోయింది. కాబట్టి మన ప్రజల్ని మన ప్రభుత్వం ఇటువంటి ప్రమాదంలోకి ఎందుకు నెడుతుందో మనం ప్రశ్నించాలి.

అట్లాగే బ్యాంకింగ్ సెక్టర్ చూడండి. మన్మోహన్ సింగ్ గనక ప్రియారిటీ లెండింగ్ తీసేస్తానంటే రేపు ప్రభుత్వం ఉండదు. కాబట్టి రోజూ పేపర్లలో స్పీచ్ ఇస్తారు "ప్రియారిటీ లెండింగ్ ఎప్పుడూ తొలగించబడదు" అని. కానీ రెండోవైపు ఏమిటీ ప్రియారిటీ లెండింగ్ తొలగించాలి. ఎందుకంటే మీ బ్యాంక్లు ఇప్పటికే జబ్బుచేసినవి. కాబట్టి దానికి మార్గం ఏమిటి. బ్రాంచీలను మూసేయాలి. ఇప్పుడు ప్రతి గ్రామంలో ఒక బ్రాంచి ఉంది. ఈ బ్రాంచీలను గనక మూసేస్తే ఒక గేదెను కొనటానికి హైద్రాబాద్ దాకా వెళ్ళి రు.200/- ఖర్చుచేసి,

రు.2000/-లు అప్పు తీసుకురావాలంటే, ఎవడూవెళ్ళడు. ప్రియారిటీ లెండింగ్ దానంతట అదే క్లోజ్ అయిపోతుంది. ఇదీ రాజకీయం అంటే.

మన ఆర్థిక వ్యవస్థ బ్రహ్మాండంగా బలపడుతుంది.

ఆణిముత్యాలు

పా గాకు యోధులు : గత రెండు సంవత్సరాలుగా పాగాకు ధరలు పడిపోయి రైతులు భోరుమని అల్లాడుతుంటే ఆ ప్రాంతాల్లోని ఏ పార్లమెంటు సభ్యునికి పట్టలేదు. ఈ సరిగ్గా ఒంగోలులో సదస్సు జరిగాక ప్రధాన మంత్రి వద్దకు రాయబారం వెళ్ళాలని నిర్ణయించబడింది. ఆఖరికి జూన్ 13వ తేదీ పార్లమెంటు జరిగేటప్పుడు వెళ్ళాలని నిశ్చయమైంది. తీరా మన రైతు సంఘం ప్రతినిధి శ్రీపమిడి కోటయ్య ఢిల్లీ చేరుకుంటే ఏ ఒక్కరూ రాలేదు. ఆయనే స్థానిక పార్లమెంటు సభ్యుణ్ణి విచారిస్తే తాను మద్రాసు పోతున్నానని ప్రధాని రష్యా నుండి తిరిగొచ్చాక చూస్తానని చెప్పాడు. గత్యంతరం లేక కోటయ్య గారు తిరిగి వచ్చాడు.

కాని ఇంకో కథ వుంది. ఈ మధ్య ఆరోగ్య శాఖ వారికి పాగ త్రాగడం వల్ల ఎదురౌతున్న ప్రమాదాల గురించి దిగులు ఎక్కువైంది. పాగాకును నిషేధించాలని వీరు యోచన

చేయసాగారు. ఈ ఆలోచన పాగాకు పండించే వారి కన్నా పాగాకుపై ఆధారపడి వ్యాపారం చేసే కంపెనీలకు ఎక్కువ ఆందోళన కలిగించింది. అనుకున్నదే తడవుగా వారు పార్లమెంటు సభ్యుల్ని కదిలించగలిగారు. ఆంధ్ర, కర్నాటకకు చెందిన 35 మంది యం.పి.లు ప్రధానిని కలిసి పాగాకు పరిశ్రమను కాపాడమని విజ్ఞప్తి చేశారు. ప్రధానిని కలిసిన వారిలో శ్రీలాల్ జాన్ భాషా, (గుంటూరు, తెలుగుదేశం) సలావుద్దీన్ ఓవైసి (హైదరాబాద్) ఎస్.ఆర్. బొమ్మయ్య (జనతాదళ్) సురేంద్రరెడ్డి, ఇంద్ర కిరణ్ రెడ్డి (కాంగ్రెస్) వగైరాలున్నారు.

వీరికి పరిశ్రమల సమస్య తప్ప రైతాంగం సమస్య కనపడలేదు. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర కల్పించమని గాని, కనీసం ఎస్.టి.సి.ని రంగంలో దించమని గాని వీరు కోరలేదు గాక కోరలేదు.

(- ఎకనమిక్ టైమ్స్ 3-7-94 ఆధారం)

జులై సంచికలో సవరణలు

- లోపలి కవరు పేజీలో పంటల విస్తీర్ణం "లక్షల హెక్టార్ల"లో అని చదువుకోవాలి.
- కవరుపేజీ వెనుక అట్టమీద వర్షపాతం "మిల్లీ మీటర్లు"లో వుండాలి.
- 23 పేజీ రెండవ కాలం మొదటి శ్రేణులో "నిమిడిన్"కు బదులుగా "నిమిన్" అని చదువుకోవాలి.

ప్రశ్నలు

జవాబులు

డా| కె. శ్రీ రామకృష్ణయ్య

- ప్ర. గోదావరిలో నికరజలాలెంత?
జ. 2750 టి.యం.సి.
- ప్ర. మన రాష్ట్ర వాటాఎంత?
జ. 1495 టి.యం.సి.
- ప్ర. మన రాష్ట్ర వాటాలో ఇప్పటి వరకు ఎంత నీరు వినియోగిస్తున్నారు?
జ. 850 టియంసి.
- ప్ర. నికర జలాలలో మిగులునీరెంత? వాటి కేటాయింపులేమిటి?
జ. మిగులు 645 టి.యం.సి. పోలవరం ప్రాజెక్టుకు 345 టి.యం.సి., క్రొత్త పథకాలకు 300 టియంసి.
- ప్ర. వీటిలో ఎంత భూమి సాగులోనికి వస్తుంది?
జ. సుమారు 30 లక్షల ఎకరములు.
- ప్ర. గోదావరిలో మిగులు జలాలెంత?
జ. ఇప్పటివరకు సరైన అంచనాలు వేయబడలేదు. సుమారు 440 టియంసి ఉండవచ్చు.
- ప్ర. గోదావరిలో నికర జలాల వినియోగానికి పథకాలు చేపట్టకుండా కృష్ణా మిగులు జలాలతో పథకాలు చేపట్ట డములోని ఔచిత్యం ఏమిటి? ఇది ఎంత వరకు సమర్థనీయం?
జ. గోదావరి నదిపై ఏ క్రొత్త పథకము చేపట్టినా ఇతర రాష్ట్రాలలోని భూములు మునిగిపోతాయి. అందువలన ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి అభ్యంతరం. 1976 ఒప్పందం తరువాత శ్రీరాంసాగర్ చేపట్టబడినది. పోలవరం కేంద్రానికి పంపడమే నది. గోదావరి లోయలో మన రాష్ట్రానికి కేటాయించిన నీటిని ఇతర రాష్ట్రాలు వాడుకొనే అవకాశాలు మృగ్యం. మన నీరు మనకే వుంటుంది. దండకారణ్యం మునిగి పోవటం పెడ్యూల్ తెగలు, జాతుల

కు హానికలగడం, హెచ్చుగా వండ్లు పేరుకోవడం మొదలైనవి ముఖ్య అవరోధాలు. అట్లుకాక కృష్ణలో మన నీటిని 2000 సంవత్సరం లోపు వినియోగించుకొనని యెడల ఎగువ రాష్ట్రాలు, మన నీటిని ఆపుకొనే అవకాశముంది. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రములోని కరువు ప్రాంతాలు కృష్ణా కిరుప్రక్కల మాత్రమే వున్నాయి. అందువలన కృష్ణపై పథకాలు ప్రాధాన్యం.

భూగర్భ జల సంపద :

- ప్ర. మన రాష్ట్రములో భూగర్భ జలసంపద ఎంతవున్నది?
జ. ఇప్పటివరకు అనేక అంచనాలున్నప్పటికీ ఏవొక్కటి నమ్మదగినదిగా లేదు.
- ప్ర. భూగర్భ జల సంపద తరగనిది?
జ. కాదు.
- ప్ర. భూగర్భ జల సంపదను నికరంగా నిలవడానికి ఏమి చేయాలి?
జ. తిరిగి నింపి పరిపూర్తి చేయాలి.

చెలువులు :

- ప్ర. చెలువుల క్రింద సాగెంత?
జ. 20.73 లక్షల ఎకరాలు
- ప్ర. చెలువుల క్రింద సాగు నమ్మకమైనదా?
జ. కాదు.

- ప్ర. చెలువులకు న క్రమంగా మరమ్మతులు జరుగుతున్నాయా?
జ. లేదు.
- ప్ర. ఇంకా క్రొత్త చెలువులు నిర్మించవచ్చునా?
జ. నిర్మించవచ్చు.
- ప్ర. చెలువులు ఎన్ని రకాలు?
జ. ఊట చెలువులు, త్రాగునీటి చెలువులు, సేద్యపు నీటి చెలువులు.
- ప్ర. ఊట చెలువుల వలన ప్రయోజనమేమిటి?
జ. భూగర్భ జలాభివృద్ధి.
- ప్ర. చెలువుల ఉపయోగం పెంచడానికి ఏమిచెయ్యాలి?
జ. సక్రమ నిర్వహణ, అలుగులను తీసి వేసి రెగ్యులేటరులు నిర్మించడము.

పాత పథకాలు :

- ప్ర. భారీ తరహా పథకములెన్ని?
జ. 11.
- ప్ర. వాటి క్రింద సాగుభూమి ఎంత?
జ. 34.30 లక్షల ఎకరములు.
- ప్ర. నీరు సరిగా అందని భూమెంత?
జ. 4 నుండి 5 లక్షల ఎకరములు.
- ప్ర. ఇందుకు నివారణవుందా?
జ. ఉంది.
- ప్ర. మధ్య తరహా పథకాలెన్ని?
జ. 71.
- ప్ర. వాటి క్రింది సాగుభూమెంత?
జ. 5.20 లక్షల ఎకరములు.
- ప్ర. ఇందులో ఎంత భూమికి నీరందదు?
జ. సుమారు 2.00 లక్షల ఎకరములు.
- ప్ర. ఇందుకు నివారణవుందా?
జ. ఉంది.
- ప్ర. నివారణ చర్యలేమిటి?
జ. పథకము ఆధునికీకరణ, కాలువలకు లైనింగ్, సరైన నీటి యాజమాన్య వద్దతులు, పంట విధానాలలో అనుకూలమైన మార్పిడి.

- న శేషం....

కోళ్ళకు వచ్చే వ్యాధుల నివారణ

కోళ్ళ పెంపకం కుటీర పరిశ్రమగా మొదలై అనూ వ్యాంగా అభివృద్ధి చెందిన ఒక పరిశ్రమగా రూపుదిద్దుకుంది. కోళ్ళ పెంపకంలోను, గ్రుడ్ల ఉత్పత్తిలోను ప్రథమ స్థానంలో వుంది మన రాష్ట్రం. అనారోగ్యంగా కోళ్ళకు వచ్చే జబ్బులు వాటి నివారణ గూర్చి తెలుసుకుందాం.

కోళ్ళ పెంపకములో లోపాలున్నట్టయితే, అంటు వ్యాధులు ప్రబలి, ఒక్కసారి తీవ్ర నష్టాన్ని కలుగ చేస్తాయి. కాబట్టి పెడ్లో శుభ్రత, ఆరోగ్య సూత్రాలు పాటించవలెను కోళ్ళకు సామాన్యముగా అంటు వ్యాధులు సూక్ష్మక్రిముల వలన వస్తాయి.

వెరస్ జీవుల వలన కలుగు వ్యాధులు :

కొక్కర తెగులు :

ఈ వ్యాధి అన్నిటిలోకి భయంకరమైనది. ఈ వ్యాధి వల్ల వందల సంఖ్యలో కోళ్ళు చనిపోతాయి ఈ వ్యాధి ఏ వయసు కోళ్ళకయినా రావచ్చును. ఈ రోగానికి గురియైన కోళ్ళు ముడుచుకొని ఉండి రెక్కలు వ్రేలాడ దీస్తాయి. పక్షవాతపు లక్షణాలు కనిపిస్తాయి. మెడ వెనక్కి వాలుతుంది. విరేచనములు తెలుపు, ఆకుపచ్చ రంగులో ఉండును. శ్వాసలో కూడా ఇబ్బంది కలుగును.

రోగ నిర్ధారణ : సన్నని రక్తపు గడ్డల చుక్కలు 'గిజ్జర్లు' మరియు 'పెరికార్డియం'లో కనబడును. "ప్రావెంటిక్యులస్" పై సన్నని రక్తపు చుక్కలుండును. ప్రేగులో పారలు ఎఱ్ఱబారుట, "సీకా" జంక్షన్లో రక్తపు చుక్కలుండుట కూడ యీ రోగములో గమనించవచ్చు.

నివారణ : మొదటి వారములోను, ఆ తరువాత 6-8 వారముల మధ్య మరొకసారి టీకాలు వేయుటవలన చాలా పరకూ కోళ్ళను ఈ రోగము నుండి రక్షించుకొనవచ్చును.

కోళ్ళ మసూచి : కోళ్ళ అంటు వ్యాధులలో ఇదొకటి. ఈ వ్యాధి వలన కోళ్ళు చనిపోవుట కాని గ్రుడ్ల ఉత్పత్తి తగ్గిపోవుట కాని జరుగును. మసూచి సోకిన కోళ్ళకు జాబ్బు మీద, తమ్మెలకు, కనురెప్ప చుట్టు పొక్కులు ఏర్పడును. అపుడపుడు కండ్లలో కూడా యీ పొక్కులు వచ్చి కళ్ళు కనబడవు.

నివారణ : టీకాలు వేయించడం ఒక్కటే మార్గం. ఇవి ఒక వారం వయసులోనూ మరల 8-9 వారముల మధ్య వేయవలెను.

మారెక్స్ వ్యాధి :

ఈ వ్యాధి అన్ని వయస్సు కోళ్ళకు వచ్చును. వ్యాధి సోకిన కోళ్ళను 50 నుండి 60 శాతం మరణించును. రెక్కలు వాలిపోవుట, సరిగా నిలిచడ లేకపోవుట, పక్షవాతము, వచ్చి కదలలేకపోవుట గ్రుడ్లు ఉత్పత్తి తగ్గిపోవుట మొదలగు లక్షణాలు కనిపిస్తాయి.

రోగ నిర్ధారణ : రెక్కల క్రిందనున్న "బ్రేకియల్" నరంపై న మరియు తొడకండరాల క్రిందనున్న "స్క్వియాటిక్" నరం పై న పెద్ద కంతులు ఏర్పడును. అండాశయంపై కూడా కంతులు ఏర్పడును.

నివారణ : పుట్టిన రోజుననే పిల్లలకు టీకాలు వేయించాలి. కోళ్ళలో జబ్బు కనబడిన తర్వాత, మిగతా కోళ్ళకు టీకాలు వేయకూడదు.

సూక్ష్మజీవుల వలన కలుగు రోగాలు :

పుల్లరోం : చిన్న కోడి పిల్లలు ఎక్కువగా గురి అవుడతాయి. ఈ వ్యాధి తల్లి నుండి పిల్లలకు గ్రుడ్ల ద్వారా కూడా సంక్రమించును. రోగము సోకిన పిల్లలు గుంపులుగా గుమి కూడడము, భారముగా శ్వాసతీయడం, రెక్కలు వాల్చటం

డై సెస్ బాల్ మొదలైన మందులతో అపుడపుతూ డీవార్మింగ్ చేయడం వలన నివారించవచ్చును.

బాహ్యపరాన్న జీవులు :

కోళ్ళకు పేలు, పిడుదులు, గోమారి, నల్లల వంటి కీటకములు తీవ్ర అసౌకర్యము కలిగించును. వీటి బెడద శీతాకాలంలో ఎక్కువగా ఉండును. నిర్లక్ష్యంగా కోళ్ళను పెంచుట దీనికి కారణము.

కోళ్ల మీదగాని, పెడ్డలోగాని ఈ కీటకములు కనబడగానే కీటక సంహారక మందును వాడి, నివారించవచ్చును. సెపిన్ (0.5 శాతం), మెలాథియాన్ (5 శాతం), నుమిథియాన్ను కాని కోడ్డిపై పిచికారి చేసి, ఈ వ్యాధులను నివారించవచ్చును.

టీకాల మందులు - జాగ్రత్తలు :

1. టీకా మందలు ఎప్పుడు ఐస్లో లేక ప్రిజ్లో ఉంచవలెను.

2. ఇతర రోగాలున్నప్పుడు టీకాలు వేయకూడదు.

3. కోళ్ళకు ప్రైస్ కలుగకుండా విటమినులు మరియు యాంటిబయోటిక్స్ మందులు ఇవ్వాలి.

4. టికెటు రూపివేళల్లో వేయడం మంచిది.

5. టీకా మందు తయారుచేసిన తరువాత 2 గంటలలోపలనే మందు వాడి చేయవలయును.

లోను, ఉబ్బాలలోను నిలవవుచిన ఆహారమూ, పానీయాల కొరకు “హోదా-గొప్పతనం” అనుకుని వెచ్చించటం జరుగుతుంది. ఆచరణలో పెట్టటం కష్టమయినా ప్రజలలో విద్యా విజ్ఞానాలు ఉన్నట్లయితే కృత్రిమమైన గొప్పలకు పోవటం తగ్గుతుంది.

ధరించినవారయినా, పిల్లలకు పాలిస్తున్నవారయినా, 6-15 సంవత్సరాల వయసుగల పిల్లలు అంతకంటే ఇంకా చిన్న వయసులో వున్న పిల్లలకు ధనిక కుటుంబాలలోని ఈ వర్గాల స్థాయికి చెందిన వారికంటే తక్కువ పోషకాహార ము లభిస్తున్నది. సాధారణంగా మగవాళ్ళ భోజనాలయిన తరువాత తినే అరివాలుగల గృహిణి తనకు లేకపోయినా - పిల్లలకు లేకపోయినా సరే - సంపాదించే వాడికి సాధ్యమైనంత మంచి ఆహారము లభించేటట్టు చూస్తుంది. ఆ కుటుంబానికి లభించే ఆహారములోనయినా పంపకములో అసమానత కనబడుతుంది. ఇది శరీరము యొక్క పెరుగుదలకూ, అభివృద్ధికి పోషకాహారం ముఖ్యంగా అవసరమయిన వర్గానికి హానికరమై నది.

సశేషం....

మనం

మన ఆహారం

కొన్ని ఇతర విటమినులు గురించి వరిశీలిద్దాం. విటమిను బి₁, అనగా థయామిన్ పప్పులలో బఠాణిలో, వేరుశనగలో, గోధుమ పిండిలో ఉంటుంది. వాటిని ఉడికించిన నీళ్ళు పారబోసినట్లయితే వాటిసారం చాలవరకు పోయినట్లే గంజి వంచేసిన తెల్లటి మర బియ్యపన్నము, గోధుమ వంటి ఇతర ఆహార ధాన్యాలేవి లేకుండా పప్పు వాడకం చాల తక్కువ ఆహారం తినే ఆరివాలు ఉంటే పోషకాహార లోపం కలిగే అవకాశాలు చాల ఉన్నాయి.

బహుశ రిబోఫ్లావిన్ లేక విటమిను 'బి₂' మన ఆహారంలో చాలా లోపించి ఉండవచ్చు. ఎందుకంటే మన దేశీయుల ఆహారంలో చాలావరకు పాలు, గ్రుడ్లు, మాంసము, ఆకుకూరలు ఉండవు కదా? అంతేకాక విటమిను 'బి₂' పప్పు లలో సగటున లభిస్తుంది. అంటే తక్కువ క్రిందే లెక్క. చేపలలో రిబోఫ్లావిన్ ఇంచుమించుగా ఉండదు.

నియసిన్ 'బి₃' గ్రూపు విటమినులలో ఒకటి. అది ముడి పొట్టుతో కూడిన ఆహారధాన్యాలలోను, గోధుమ పిండి, పప్పుదినుసులలోను ఉంటుంది. వేరుశనగలో అధిక పరిమాణంలో ఉంటుంది. ఆహారములోని ప్రోటీనులో భాగమైన ఒక ఎమిన్ యాసిడు - ట్రిప్టోఫాన్ శరీరములో నియసిన్ గా మారగలదు. అందువల్ల నియసిన్ అవశ్యకత ఆహారంలోని ట్రిప్టోఫాను స్థాయితో ఆధారపడి ఉంటుంది. పప్పులన్నిటో లాగే, చాలా రకాల పప్పుదినుసులలో కూడా తగినంత ఎక్కువగా నియసిన్ ఉంటుంది. తరుచుగా తినే ఆహార ధాన్యాల రకాన్నిబట్టి పోష్టికంగా నిలువలేని ఆహారంలో (విటమిను బి గ్రూపు) నియసిన్ చాలినంత ఉన్నదీ లేనిదీ నిర్ణయించవచ్చు. ప్రధాన ఆహార ధాన్యంగా ట్రిప్టోఫాన్ తక్కువగా వున్న జొన్న అధికంగా వుంటుందో అక్కడ నియసిన్ లోపము వుండటానికి చాలా అవకాశము వున్నది. ఈ విధంగానే బాగా మర బట్టించిన బియ్యము ప్రధానాహారంగా గల వారికి కూడా ఈ లోపము వుండనే వుంటుంది. పొట్టుతోవున్న గోధుమ పిండి ప్రధానాహారంగా వున్నవారికి ఈ లోపం చాలా తక్కువగా వుంటుంది.

విటమిను 'సి' చాలా సులభంగా నశించిపోతుంది. మన దేశీయుల ఆహారంలో ఇది చాలా తక్కువగా వుంటుందని గట్టిగా చెప్పవచ్చు. పండ్లు తిన్నందువల్లను, పచ్చివిగా తినదగిన కూరగాయలు తిన్నందువల్లను ఈ పరిస్థితులు చాలావరకు మెరుగుపడతాయి. మొలకదేరిన

పప్పుధాన్యాలు అవి చెట్టుమీద పచ్చివిగా వున్నప్పుడు, మొలకదేరిన ముడి పప్పుల, నుంచి విటమిను 'సి' అధిక పరిమాణం లో వుత్పత్తి అవుతుంది. ఇది విటమిను 'సి' లభించే సులభ మార్గము.

ఆదాయము - ఆహారము

మన దేశంలో పోష్టిక విలువలు ఆహారంలో ఎందుకు లోపిస్తాయి? మంచి ఆహారము లభించకపోవటానికి ముఖ్య కారణము ఆదాయము. ధనవంతులు సరియైన పోషకాహారము తినని కారణము ఆహార సంబంధమైన పరిజ్ఞానం లేకపోవటం చేత కావచ్చు. ఒక హెచ్చు ఆదాయ స్థాయి వరకూ, ఒక కుటుంబంతినే ఆహారపు స్వభావాన్ని వారి ఆహారావసరాలకు లభించే ధనం నిర్ణయిస్తుంది. తక్కువ రాబడిగల స్థాయిలోని కుటుంబాలు వారికి లభించిన ఆస్వల్ప మొత్తములో ఎక్కువ భాగము ఆహారము క్రింద ఖర్చు చేయవలసి వస్తుంది. కలకత్తా నగరంలోని ఆహార, వివరాల పట్టిక ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేస్తున్నది. పేద ప్రజానీకంలో క్రింది పదిశాతము తమ స్వల్పాదాయంలో మూడింట రెండు వంతులు ఆహారపు పద్దు క్రింద వ్యయము చేస్తుండగా వున్నత కుటుంబాలలో పై ఇరవయి శాతం తమ అధికాదాయంలో 40 శాతం మాత్రమే ఆహార పద్దు క్రింద ఖర్చు చేస్తున్నారు.

ఆహార విషయంలో ఒక నిర్ణయానికి రావటం కష్టము. పరిస్థితులు రకరకాలుగా వున్నాయి. స్వల్ప ఆదాయ పు స్థాయిలోని వారు దాదాపు మనిషికి నెలకు పదిరూపాయల వంతున ఆహార ధాన్యాలు, నాలుగు శాతం అనగా నెలకు రూపాయి పాలు కొంటాడు. అధికాదాయ స్థాయిలోని వారు 17 శాతం ఆహార ధాన్యాల కొరకు, 10 శాతం పాల కొరకు వెచ్చిస్తారు. ఖర్చు అయిన మొత్తము అధికాదాయం గలవారి విషయంలో పెద్దదే. అది రూ. 13.50 ఆహార ధాన్యాల కొరకు, నెల ఒక్కొంటికి ఒక మనిషికి రూ.10.50 పాల క్రింద ఖర్చు అవుతున్నది. ధన వంతులు ఆహార ధాన్యాల కొరకు ఖర్చు చేసినంతా చేస్తారు. అయితే పాలఖర్చు మాత్రం పదింతలుగా వుంటుంది.

ఆదాయము పెరిగినంత మాత్రాన ఆహారంలో విలువలుకూడా మెరుగువుతాయని ఎప్పుడూ అనుకోవటానికి వీలులేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు డబ్బు పోషకాహారాలకు బదులుగా ఏదో ఒక దానిక్రింద ఖర్చవుతుంది. సీసాలలోను, అట్టవెట్టెల

(మిగతా 31 పేజీలో)

రాష్ట్రంలో పడిన వర్షపాతం వివరాలు

(మిల్లీ మీటర్లలో)

జిల్లా పేరు	1-7-94 నుండి 27-7-94 వరకు			1-6-94 నుండి 27-7-94 వరకు		
	ఈ కాలంలో నమోదైనది	సాధారణ వర్షపాతం	శాతం	ఈ కాలంలో నమోదైనది	సాధారణ వర్షపాతం	శాతం
1. శ్రీకాకుళం	169.5	159.2	+6	220.9	285.3	-23
2. విజయనగరం	149.3	150.3	-1	199.5	298.1	-33
3. విశాఖపట్నం	131.8	147.6	-11	202.2	264.8	-24
4. తూర్పు గోదావరి	233.5	189.1	+23	305.4	318.0	-4
5. పశ్చిమ గోదావరి	254.9	208.6	+22	329.0	334.2	-2
6. కృష్ణ	207.6	178.0	+17	257.7	295.9	-13
7. గుంటూరు	139.5	131.4	+6	203.2	226.2	-10
8. ప్రకాశం	51.0	82.4	-38	70.8	136.0	-48
9. నెల్లూరు	77.3	64.8	+19	91.8	108.0	-15
కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతము	157.1	145.6	+8	208.9	251.7	-17
10. కర్నూలు	52.3	90.8	-42	87.7	164.9	-47
11. అనంతపూర్	41.5	49.4	-16	61.0	96.3	-37
12. కడప	78.9	84.6	-7	102.4	145.6	-30
13. చిత్తూరు	108.0	72.9	+48	145.3	131.2	+11
రాయలసీమ ప్రాంతము	70.1	74.4	-6	99.0	134.5	-26
14. రంగారెడ్డి	94.0	165.3	-43	169.6	275.2	-38
15. హైదరాబాద్	86.0	146.9	-41	165.0	256.3	-36
16. నిజామాబాద్	265.7	248.3	+7	381.2	399.8	-5
17. మెదక్	134.9	187.7	-28	221.7	326.6	-32
18. మహబూబ్ నగర్	92.4	154.8	-40	126.8	247.1	-49
19. నల్గొండ	145.4	133.2	+9	194.8	234.0	-17
20. వరంగల్	280.0	255.5	+10	365.4	405.8	-10
21. ఖమ్మం	258.9	265.1	-2	318.9	405.6	-21
22. కరీంనగర్	222.6	228.7	-3	313.8	371.6	-16
23. ఆదిలాబాద్	385.1	263.9	+46	550.1	417.0	+32
తెలంగాణ ప్రాంతం	196.5	205.0	-4	280.7	334.0	-16
ఆంధ్రప్రదేశ్	159.0	159.1	-	220.9	267.1	-17

గమనిక : సాధారణ వర్షపాతం అనగా : -19% నుండి + 19%కి అటుఇటు వుంటుంది.

లోటు = -59% నుండి - 20% వరకు పూర్తి కొరత అనగా : -99% నుండి -60% వరకు

అది భూమి కొరకు పోరు మరో సమర పోరు!!

స్వేదా చిత్ర పిక్చర్స్

విర్రపైన్

కథ - స్ట్రీన్ ప్లే - దర్శకత్వం - సినిమాత: ఆర్. నారాయణమూర్తి

నటన: పి.యల్. నారాయణ • నటన: పి.యల్. నారాయణ, నూరా అంజయ్య, భానుల సత్యనారాయణ, సదాశివన్, మండే సత్యం • సంగీతం: "పండితమూర్తి" శ్రీనివాస్ • కథా: డి.వి.రాజు •

మహానుభావుల ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనావట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	RW01A130
పుస్తకం పేరు	దేశం వాడే
తారీఖు	22/8/23
మొదటి అడ్డు	ND
మొదటి అడ్డు	Yes
మొత్తం పేజీలు	35
పెద్ద సైజు పేజీలు	ND
ఖాళీ పేజీలు	ND
లేని పేజీలు	ND
తయారు చేసినది	
పేజీలు విడదీసినది	pragathi
స్కాన్ చేసినది	pragathi
పరీక్ష చేసినది	manasa
పేజీలు పరిశీలించినది	MOUNIKA
లైబ్రరీలో చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడింది	
తప్పులు	ND ND
పరిస్థితి	Good